

UNIVERZA V LJUBLJANI

FAKULTETA ZA ŠPORT

Specialna športna vzgoja
Prilagojena športna vzgoja

**»S CILJEM SE VSE ZAČNE«
ŠPORTNA POT FRANCA PINTERJA**

DIPLOMSKO DELO

MENTOR:

doc. dr. Pavlin Tomaž, univ. dipl. zgod. in soc. kult.

RECENZENT:

izr. prof. dr. Karpjuk Damir, prof. šp. vzg.

KONZULTANTKA:

izr. prof. dr. Videmšek Mateja, prof. šp. vzg.

Avtorica dela:

ANJA MAČEK

Ljubljana, 2009

ZAHVALA

Iskreno se zahvaljujem Francu Pinterju- Anču, ki je na široko odprl vrata svojega življenja in mi dovolil vpogled v njegove osebne, intimne in javne misli.

Hvala dr. Tomažu Pavlinu, ki mi je s svojo pomočjo in podporo olajšal izdelavo diplomskega dela.

Hvala Nadi Strnad, ki mi je s svojo nesebičnostjo, dobroto in pozitivnimi mislimi pomagala pri zaključku starega in pri vstopu v novo obdobje.

Posebna zahvala pa gre moji družini, ki mi je stala ob strani in mi s svojo potrpežljivostjo in finančno podporo omogočila ta študij.

Ključne besede: paraplegija, invalidnost, vrhunski šport, strelstvo, paraolimpijske igre, mednarodna prvenstva, državna prvenstva, Franc Pinter Ančo

»S CILJEM SE VSE ZAČNE« ŠPORTNA POT FRANCA PINTERJA

Anja Maček

Univerza v Ljubljani, Fakulteta za šport, 2009

Specialna športna vzgoja, prilagojena športna vzgoja

Število strani: 54; število preglednic: 5, število fotografij in slik: 16; število virov 15; število prilog 1.

IZVLEČEK

V diplomskem delu je predstavljeno življenje vrhunskega športnika invalida. Franc Pinter oziroma Ančo je leta 1977, ko je bil star 24 let, postal paraplegik. Zaradi neprilagojene hitrosti je ob trku v telefonski drog padel iz avta in se odkotalil po pobočju. Posledica nesreče je bila zlomljena hrbtenica.

Pri načrtovanju novega življenja si je zastavil tri cilje: družina, šport in največji dosežki ter vzgojiti in prenesti znanje na novega uspešnega športnika. Prvi cilj je uresničil leta 1987, ko se je poročil z Bredo; drugega je začel uresničevati leta 1991 in traja še vse do danes. Tretjemu cilju pa se posveča, kolikor mu čas dopušča.

Cilj mojega diplomskega dela je bil prikazati in opisati življenje vrhunskega športnika, katerega sestavni del ni samo trening že od rane mladosti. Njegovo življenje je skupek velike tragedije, notranje moči in optimizma. S pozitivnim pogledom na življenje si je ustvaril uspešno športno kariero in srečno družinsko okolje. V diplomskem delu je opisano njegovo življenje od otroštva do poroke, vključevanje v invalidni šport in gradnja nadvse uspešne kariere.

Veliko je ljudi, ki jih je doletela podobna usoda, ampak Ančo je eden redkih, ki je uspel pozabiti na vse slabo in je iz svojega življenja iztisnil maksimalno, kar je mogoče. Je navdih za vsakogar, ki ga ima čast spoznati. Toliko optimizma, dobre volje, dobrosrčnosti, nesebičnosti, profesionalnosti in prijetnega nasmeha premore le redkokdo. Je oseba, ki predstavlja vzgled tako v športnem kot v vsakdanjem življenju.

Key words: paraplegia, disability, top- level sport, shooting, Paralympic Games, International Championships, State Championships, Franc Pinter Ančo

**»Everything starts with a goal«
FRANC PINTER'S SPORT PATH**

Anja Maček

University of Ljubljana, Faculty of sport, 2009

Special physical education, adapted physical education

Number of pages: 54; number of pictures: 16; number of tables: 5; number of sources: 15; number of additions: 1.

ABSTRACT

In this diploma thesis the life of a top handicapped sportsman is presented. In 1977 at the age of 24, Franc Pinter nicknamed Ančo became a paraplegic. His accident was a result of unadjusted speed, when he crashed into a telephone pole. He fell out of the car and rolled down the slopes. The result was a broken spine.

He set three goals in planning of his new life: to create his own family, to become successful in sport, and to pass on his knowledge to the other perspective sports individuals. He fulfilled his first goal in 1987 when he married Breda. From the year 1991 he's been working on his second goal. If time permits, he dedicates it to the realisation of his third goal.

The theme of my diploma work was to present and describe the life of a top sportsman. His life consists of a huge tragedy, enormous inner strength and optimism. A sportsman can overcome all difficulties only by leading that kind of life and only that way one can establish happy family environment and a successful sport career. In this diploma thesis his life all through his childhood, his marriage, participation in sports and building up most successful career is described.

There are a lot of people with similar destiny. Ančo is one of those rare individuals that forgot all the bad and made the most out of his life. He is an inspiration to anybody that has the privilege to meet him. The amount of optimism he possesses, good will, consideration, kindness, professionalism and his pleasant smile are extraordinary. He is a person that represents a role model in sports and everyday life.

KAZALO

1. UVOD	7
2. ŽIVLJENJE	9
2.1. Otroštvo in šolanje	9
2.2. Nesreča in rehabilitacija	12
2.3. Družina	13
3. ŠPORT	16
3.1. Vključitev v invalidni šport	16
3.2. Strelstvo	19
4. ANČO V STRELSKIH VRSTAH	27
5. PARAOLIMPIJSKE IGRE	36
Barcelona 1992	36
Atlanta 1996	37
Sydney 2000	39
Atene 2004	40
Peking 2008	41
6. STATUS ŠPORTNIKA	44
7. ZAKLJUČEK	48
8. VIRI IN LITERATURA	50
9. FOTOGRAFIJE IN SLIKE	52
10. PRILOGA	53

1. UVOD

Namen tega diplomskega dela je vpogled v življenje vrhunškega športnika invalida, Franca Pinterja – Anča. Odkar pomni, se je ukvarjal z športom. Naj je bila to košarka, atletika ali namizni tenis, vedno je z veseljem sodeloval. Ko je bil star 24 let, je zaradi hude prometne nesreče postal paraplegik. Kljub temu da je za vedno pristal na invalidskem vozičku, je Ančo najboljši primer optimizma, kar jih poznam. Takrat, ko je bilo najhuje, ni obupal in se ni vdal v usodo, temveč jo je vzel v svoje roke in vse napore preusmeril v šport. Nihče si ni predstavljal, da bo njegovo novo življenje obarvano bronasto, srebrno in zlato.

Že štiri mesece po nesreči leta 1977 je nastopil na prvem tekmovanju in to mu je spremenilo življenje. Sodeloval je v vseh športih, ki so bili omogočeni ljudem na vozičku. Tekmoval je v atletiki, košarki, ribolovu, šahu, plavanju, streljanju in v slednjem je tudi odkril svoj velik talent. Leta 1991 je resneje začel trenirati streljanje z zračno in malokalibrsko puško ter v kratkem času dosegel skorajda neverjetne rezultate.

Vse do danes je bil sedemkrat izbran za športnika leta med invalidi, prislužil si je več naslovov državnega prvaka, ima medalje iz štirih svetovnih in iz dveh evropskih prvenstev ter, seveda najbolj pomembno, pristreljal si je štiri medalje na petih paraolimpijskih igrah.

Za to tematiko sem se odločila zato, ker menim, da je šport invalidov premalo cenjen, da se nasploh premalo govori in piše o športu invalidov ter da redkokdo pozna tako uspešne športnike, kot je Franc Pinter, ki si naziv vrhunškega športnika še kako zaslužijo.

V diplomskem delu bom predstavila življenje in uspehe Franca Pinterja. Opisala bom njegovo življenje pred in po poškodbi, njegovo soočenje s poškodbo, potek njegove rehabilitacije. Prav tako bom del namenila njegovi družini, ženi in otrokom, ki so vseskozi verjeli vanj, ga podpirali ter na tekmah dihali z njim. Opisala bom tudi njegovo športno pot, njegove rezultate, zakaj se je odločil za šport in kako se je odločil za streljanje ter vrhunski šport. Dotaknila se bom tudi težav na njegovi poti, predvsem pomanjkanje financ, slaba podpora Olimpijskega komiteja in države Slovenije.

Pri nastajanju diplomskega dela sem si pomagala z diktafonom, spletnimi stranmi, članki in monografskim gradivom. Težave so nastopile že takoj na začetku, saj skoraj nikjer ni napisano nič uporabnega. O športu invalidov je največ spletnih člankov, kjer so nanizani samo rezultati tekem, pa še ti so velikokrat napačni. Člankov je zelo malo, knjig praktično ni, na spletnih straneh je veliko napačnih podatkov. Edini pravi

vir informacij je bil Ančo sam; z njim sem opravila tri intervjuje, ki sem jih snemala na diktafon. Brez njegove pomoči mi ne bi uspelo napisati tega diplomskega dela.

2. ŽIVLJENJE

2.1. Otroštvo in šolanje

Rojen je bil leta 1953, na božični večer, v Spodnji Novi vasi pri Slovenski Bistrici. Že ob prihodu na svet je povzročil kar nekaj preglavic. Rodil se je le uro in pol pred polnočjo in ker je bila babica pri porodu zelo verna, jo je njegov oče moral pri minus dvajsetih stopinjah, takoj po porodu, hitro peljati k polnočnicam in to na drogu moškega kolesa.

Kmalu, že pri dveh letih, se ga je prijel vzdevek »Ančo«, saj ob vprašanju, kako mu je ime, ni znal pravilno izgovoriti svojega imena in je vedno odgovoril: »Anci!« In pod tem imenom ga še danes poznajo vsi prijatelji in znanci.

Živeli so normalno vaško življenje. Mama Ljudmila je bila gospodinja, ki je večino časa skrbela zanj in za njegovega dve leti starejšega brata Milana. Občasno je poprijela za priložnostna dela, eno izmed njih je bilo delo čistilke na občini Slovenska Bistrica in na kmetijski zadruzi. Oče Franc je bil poklicni šofer, zaposlen pri gradbenem podjetju Granit vse do leta 1967, ko je šel v invalidski pokoj, saj ga je zadela med vožnjo kap. Umrl je leta 1986. Ker sta bila z bratom oba navihanca, sta se velikokrat prepirala, kljub temu pa mu je bil brat vseskozi nekakšen vzor, predvsem zaradi boljšega učnega uspeha v šoli. Brat se je kasneje prav tako zaposlil v podjetju Granit in se je letos po 43 letih dela upokojil.

Osnovna šola v Slovenski Bistrici, ki je bila oddaljena uro hoda od doma, mu je ostala v spominu predvsem zaradi druženja s prijatelji. Do petega oziroma šestega razreda je obiskoval staro šolo, nato pa so zgradili novo osnovno šolo. Po končani osemletki, okoli leta 1969, je šel za vajenca elektroinštalacije v Poljčane, kjer se je na triletni poklicni šoli izučil za poklic elektroinštalaterja. Po končani srednji šoli se je zaposlil pri privatniku in delal elektroinštalacije. Prosti čas in počitnice je preživel večinoma doma s prijatelji. V tistih časih je bilo vaško življenje veliko bolj povezano in ker so bili fantje mladi in polni energije, so si med seboj tudi pomagali. Kadar je kdo izmed znancev potreboval pomoč na kmetiji, je Franc vedno priskočil na pomoč in pomagal spravljati seno ali pa les iz bližnjega gozda. Do leta 1971 je bil tudi predsednik mladinske organizacije v Spodnji Novi vasi. Imeli so mladinski klub, katerega bistvo je bilo druženje mladih in prirejanje raznih športnih srečanj z drugimi mladinskimi organizacijami. Tekmovanja so potekala v nogometu, namiznem tenisu, atletiki (kros) in tudi v streljanju. To je bil zanimiv čas v njegovem življenju, ki je bilo že takrat športno obarvano, vzporedno s tem so se razvijala nova prijateljstva in vzniknile so prve ljubezni. Sčasoma pa so se razkropili, nekateri so odšli v Maribor, nekateri v

Ljubljano, ni bilo več veliko časa za druženje. V času služenja vojaškega roka so se še bolj odtujili. Februarja leta 1972 je odšel za 15 mesecev na služenje vojaškega roka v jugoslovansko narodno armado. Vojsko je služil v Somboru, na letališču, kjer se je prvih šest mesecev uril med raketarji, ki so bili napajalna enota za raketno enoto za obrambo Beograda, kasneje je bil v Obrenovcu v Srbiji v operativni enoti. Ko je zaključil s služenjem vojaškega roka, se je zaposlil kot električar v tovarni steklenih izdelkov Steklo v Slovenski Bistrici, zdajšnjem Luminusu. Svoje delo je opravljal vse do njegove nesreče v aprilu leta 1977. Leta 1978 pa se je invalidsko upokojil.¹

Fotografija 1: Ančo kot prometnik

---

¹ Franc Pinter, intervju, Slovenska Bistrica, 6.11.2008.

Fotografija 2: Srednješolec

Fotografija 3: Na služenju vojaškega roka

2.2. Nesreča in rehabilitacija

V aprilu leta 1977 je prišel usodni dan, ki mu je za vedno spremenil življenje. V Šmartnem na Pohorju, natančneje v Spodnjem Prebukovju, kjer se je rodila njegova mama, je prišlo do prometne nesreče. Zaradi nesrečnega spleta okoliščin: vihrave mladosti, hitrosti, peska na cesti in ovinka je prišlo do nesreče, v kateri je utrpel poškodbo hrbtenice. S prijateljem ju je v ovinku zaneslo s ceste, Ančo je bil za volanom. Z voznikovo stranjo, v predelu vrat, se je zaletel v telefonski drog, vrata so se odprla in ker ni bil privezan z varnostnim pasom, je padel iz avta po pobočju ter obstal 19,5 m pod nivojem ceste. Sreča v nesreči je bila, da je ob cesti rasla jablana, ki je zadržala avto, v katerem je še vedno bil prijatelj, saj bi se drugače lahko avto skotalil še 300 ali 400 metrov po pobočju. Prijatelj jo je odnesel samo z modricami in velikim strahom. Ko pomisli na nesrečo, si oddahne, ker je prijatelj preživel brez poškodb, saj pravi, da bi težko živel z občutkom krivde.

V mariborsko bolnico so ga sprejeli 11. aprila 1977, kjer so mu diagnosticirali poškodbo hrbtenice v prsnem delu TH4 in TH5, v tem predelu so bila vretenca zamaknjena in ukleščeni živci, ter poškodba TH10, zlomljena vretenca. Takoj po nesreči so mu svetovali operacijo, s katero naj bi sprostili kanale, da živci ne bi bil več ukleščeni. Odločitev je bila težka, saj je imel za razmislek le nekaj ur. Vendar pa je zaradi strahu pred zahtevnim posegom operacijo zavrnil. V bolnici je ostal do 14. maja 1977. Na oddelku, kjer je ležal, so se zelo trudili, da bi čim prej prišel v Zavod za rehabilitacijo v Ljubljani (danes Inštitut RS za rehabilitacijo), kjer so bili bolj usposobljeni za privajanje ljudi na življenje v vozičku. V bolnici v Mariboru mu sploh niso povedali, da je paraplegik, ves čas so ga bodrili, da njegova poškodba ni hujša, da bo še hodil in plesal. Medicinski tehnik mu je sicer rekel, da pozna dva paraplegika iz Ptuja, ki vozita avto, voziček pač spravita v avto in se odpeljeta; ampak takrat Franc ni prav dobro razumel oziroma sploh ni razmišljal, kaj mu skuša povedati. Popolne resnice se je začel zavedati šele v Zavodu v Ljubljani, kjer so mu v drugem tednu povedali, da je paraplegik oziroma invalid na vozičku, da se takšno stanje lahko v nekem času malo spremeni ali pa ostane takšno, kot je. S tem se je hitro sprijaznil. Delal je terapije, ki so mu bile določene. Ena izmed terapij je bila hoja v bradlji z opornicami na nogah. Na noge ti privežejo posebne aparate in potem hodiš kot ptič oziroma skačeš. Ker pa je imel visoko poškodbo in ni imel dobro razvitih trebušnih mišic, ni mogel tako hoditi, zato je to terapijo opustil.

Po devetih mesecih se je vrnil domov, a le za kratek čas. Ponovno so ga poklicali na terapijo, saj so izvajali novejši poizkuse z elektrostimulacijo, ki jih delajo še danes. Na noge so mu dali elektrode, tako da so noge samodejno delale, s tem so se tudi ojačale mišice. S pritiskom na gumb je najprej prestopila desna noga in nato leva noga, ampak tudi to ni pomagalo, saj je bil zaradi visoke poškodbe živca poškodovan na napačnem mestu in premočno, tako da je bila tudi ta terapija zanj neuspešna.

Med terapijo, septembra leta 1977, se je prvič udeležil rehabilitacije na morju v Novigradu, ki jo je v tistih časih dvakrat na leto organiziralo Društvo paraplegikov Slovenije (danes Zveza paraplegikov Slovenije). Tudi ta rehabilitacija se je najprej začela z manjšim zapletom. Bival je v Ljubljani in pred odhodom je bil ves na trnih, saj ni imel denarja in niti kopalke. Klical je domov in prosil brata, naj mu iz Slovenske Bistrice pripelje kopalke, čeprav bi bilo ceneje in hitreje, če bi si jih kupil v Ljubljani. Seveda mu jih je brat pripeljal in tako je odšel za dva tedna v Pineto, kar je bilo zanj nekaj novega in drugačnega. Naslednja leta je hodil v Novigrad dvakrat na leto, konec maja in v začetku junija ter konec avgusta in v začetku septembra. Te rehabilitacije se je udeležilo okoli 70 do 150 paraplegikov, ki so si medsebojno pomagali, se bodrili in si delili izkušnje.

Po vrnitvi v Spodnjo Novo vas je postalo privajanje na novo življenje v domačem okolju zelo naporno. Ugotovil je, da ga ljudje gledajo z drugačnimi očmi kot prej. Za večino je bil »ubožček«, ki ni sposoben sam živeti, saj ničesar več ne zmore. Težko je bilo tudi doma, saj stanovanje ni bilo prilagojeno njegovim novim potrebam, tako so sproti preurejali, da je imel kje spati in se je lahko gibal z vozičkom. Velik problem je bilo predvsem stranišče, ki je bilo še vedno zunanje, »na štrbunk«. Kmalu je ugotovil, da je življenje brez avta zanj skoraj nemogoče. Čeprav je po nesreči dejal, da avta ne bo nikoli več vozil, se je kljub temu odločil, da si ga bo kupil in to takšnega, ki bo prirejen za njegove potrebe. Podjetje Steklo iz Slovenske Bistrice, kjer je bil zaposlen, mu je pomagalo zbrati nekaj sredstev za nakup, drugi del denarja pa je dobil preko kredita, ki so mu ga najeli starši. In tako je maja leta 1978 postal ponosen lastnik oranžne katre.

Leta 1982 pa se mu je ponovno nasmehnila sreča in postal je samostojen. Dobil je občinsko stanovanje, v katerem živi še danes.²

2.3. Družina

Pod okriljem Društva paraplegikov Slovenije je od leta 1977 dvakrat na leto hodil na rehabilitacijo na morje v Pineto pri Novigradu. In tam je leta 1985 spoznal svojo bodočo ženo Bredo. V Pineti je bila vzgojiteljica skupine otrok. Že takoj na začetku ju je povezala zanimiva situacija. Nekega dne so imeli družabne igre in po zvočniku je slišala, da igra košarko na vozičku Pinter, kar jo je zelo začudilo, saj ji ni bilo jasno, kaj bi tam delal njen tedanji mož, ki se je pisal Pintar. Po zaključku teh iger so imeli skupno druženje z vsemi vzgojiteljicami in tako sta se seznanila in zapletla v pogovor o Pinter – Pintar naključju. Tako je spoznal njo in tudi njeni hčerki, Uršo in Barbaro, ki

---

² Franc Pinter, intervju, Slovenska Bistrica, 6.11.2008.

sta bili z njo na morju. Po vrnitvi domov sta si začela dopisovati in se klicati, Breda je takrat živela v Podnartu na Gorenjskem, nato pa se je s hčerkama leta 1986 preselila k njemu v Slovensko Bistrico. Barbara je takrat začela obiskovati tudi prvi razred osnovne šole, Urša pa malo šolo.

15. avgusta 1987 sta se poročila v kraju, kjer sta se spoznala, v Novigradu. Poroka je bila zelo lepa, njena priča je bil njen brat Niko, njegova pa prijatelj Franc Žiberna.

Fotografija 4: Poročni dan (z ženo Bredo in hčerkicama Barbaro ter Uršo)

Na začetku skupne poti njena družina ni bila naklonjena njuni zvezi; ljudje so bili, še bolj kot danes, polni predsodkov do invalidov, v tistih časih pa je invalidna oseba še bolj izstopala. Sčasoma so ugotovili, da je Franc popolnoma normalen človek, priklenjen na invalidski voziček, ki ima cilje v življenju in jih tudi uspešno izpolnjuje, tako v športu kot v privatnem življenju.

Po nekaj letih sta začela razmišljati o skupnem otroku. Leta 1998 je ta želja postajala vedno močnejša. Zaradi njegove paraplegije in Bredine starosti sta se odločila, da bosta otroka spočela po umetni poti, saj je bila ta bolj zanesljiva. In tako se jima je

15. januarja 2002 rodil sinček Jan. Ančo je bil prisoten pri porodu in v skrbeh predvsem zaradi samega sebe, saj ga je bilo strah, da bi padel v nezavest.³

Fotografija 5: Ančo z družino (hčerki Barbara in Urša, sin Jan ter žena Breda)

Fotografija 6: Z ženo Bredo in sinom Janom

---

³Franc Pinter, intervju, Slovenska Bistrica, 6.11.2008.

3. ŠPORT

3.1. Vključitev v invalidni šport

Začetki organiziranega športa med invalidi segajo v leto 1950, ko je bila v okviru odbora Zveze vojaških vojnih invalidov ustanovljena športna komisija, kasneje, leta 1951, pa republiška športna komisija, vendar še vedno v okviru ZVVI. Sprva so se s športno aktivnostjo ukvarjali le vojaški vojni invalidi, s podpisom sporazuma med ZVVI in Športno zvezo Slovenije pa so se v šport od leta 1955 lahko vključili tudi ostali invalidi. Z ustanovitvijo Zveze za šport invalidov, nacionalne športne organizacije za telesno prizadete, se je šport med invalidi začel razvijati izredno hitro. V vseh teh letih je invalidski šport doživel mnoge organizacijske spremembe, spreminjali so se pogoji delovanja, menjale so se zahteve, potrebe in pričakovanja invalidov, veliko je bilo sprememb v statusnem položaju in končno tudi pri financiranju Zveze kot nosilcu izvajanja programov športa invalidov.

Za prva leta delovanja na področju športa invalidov je bilo značilno veliko nerazumevanje stroke in »stroke«, ki se je spraševala, kako si invalidi sploh domišljajo biti aktivni v športu. Potrebno je bilo veliko dokazovanje o koristnosti in potrebnosti tovrstne dejavnosti, vendar je bil odziv invalidov nepričakovano velik.⁴

Šport paraplegikov ima v Sloveniji zelo pomembno mesto. Programske dejavnosti so naravnane tako, da je športno- rekreativna dejavnost paraplegikov v organizaciji med tistimi, ki imajo prednost. Zveza paraplegikov in regijska društva imajo svoje letne programe z urniki za posamezne športne panoge.

S športom se začnejo člani ukvarjati v regijskih društvih, še pred tem pa dobijo osnovne informacije in navodila v času medicinske rehabilitacije v Inštitutu R Slovenije za rehabilitacijo v Ljubljani. Šport je tudi nepogrešljiva metoda v sodobni rehabilitaciji paraplegika, ima neprecenljivo terapevtsko vrednost pri obnavljanju izgubljenih moči, koordinaciji in vzdržljivosti. Razlikujemo šport kot metodo medicinske rehabilitacije in športne dejavnosti tekmovalnega značaja. Trajne posledice invalidnosti in preostale telesne sposobnosti terjajo neprestano akcijo, gibanje, ki le v okviru organizirane športne dejavnosti nudi koristne in najboljše rezultate.

Zveza paraplegikov nudi članom kar najboljše razmere, da bi prek športnih dejavnosti dosegli v družbi čim večji uspeh.

---

⁴ Zveza za šport invalidov Slovenije, To zmoremo 2, Ljubljana 2003, str. 7, (dalje: ZŠIS, To zmoremo 2).

Delitve športa paraplegikov so zelo različne. Najpogosteje pa ga vseeno delijo na bolnišnični šport, rehabilitacijski šport, rekreacijo in vrhunski šport. Že te kategorije pojasnjujejo vsebino, pa tudi lokacijo in raven zahtevnosti.

Če se prvi dve kategoriji odvijata v bolnišnici in rehabilitacijskem centru, ko je nujno pomagati pri zdravljenju in ponovnem vračanju paraplegika v normalno življenje ter je vse nekako pod nadzorom, da ne škoduje zdravju, pa zadnji dve sodita v prostovoljno interesno sfero posameznika in po svoji funkciji pomenita bistveni element kakovosti življenja (v fiziološkem, psihološkem in socialnem smislu). To pa je del, ki ga pokriva organiziran šport.⁵

V prvih letih so se ustanovljala številna društva za šport invalidov, vsebinsko pa je zveza skrbela za navajanje invalidov na športno življenje. Tekmovanja so bila predvsem na lokalni in republiški ravni, šele po nekaj letih se je tekmovalni program razširil na področje celotne Jugoslavije.

Resno vključevanje v mednarodna športna tekmovanja invalidov se je pričelo po letu 1972. V začetku 90-ih let so bila ukinjena invalidska športna društva, njihovo nalogo so prevzele športne komisije pri društvih invalidov. Čeprav je bil do leta 1991 šport invalidov v Sloveniji dobro razvit in na zadovoljivi kvalitetni ravni, o čemer pričajo številni naslovi državnih prvakov in uspešni nastopi v državni reprezentanci Jugoslavije, pa mirno lahko trdimo, da se je pravi razvoj začel šele po osamosvojitvi Slovenije leta 1991.⁶

Ančo je prve stike z invalidnim športom navezal že v zavodu na rehabilitaciji, štiri mesece po nesreči. Spoznal je takrat že vrhunske športnike invalide (Jože Okoren, Marjan Peternelj, Martin Gorenc, Slavica in Janez Klemenc, Edo Crkovnik ...), ki so se pripravljali za prvenstvo na Dunaju, kar ga je zelo pritegnilo.

V tistih časih so imeli paraplegiki več možnosti, večje je bilo sodelovanje med Zavodom za rehabilitacijo in društvi paraplegikov. Zavod je imel v notranjosti športne objekte, pa tudi športni vaditelji so se zelo zavzeli za paraplegike in takšen pristop jih je navdušili za šport.

Sam je prvič nastopil na uradnem tekmovanju paraplegikov v atletiki na Kodeljevem v Ljubljani. To je bilo že štiri mesece po nesreči. Skoraj vsako tekmovanje mu je ostalo v spominu zaradi vedno zanimivih pripetljajev. Na tem prvem tekmovanju je bila ena izmed disciplin met kopja v cilj, ki je bil oddaljen točno 10 m. Ko so metali za razdaljo, koliko največ vržejo, je prvič vrgel kopje 9,27 m, drugič pa kar preko sredine, 12 m.

---

⁵ Jože Okoren, Šola športnega managementa: Predstavitev in organizacija športno- rekreativne dejavnosti slovenskih paraplegikov, Ljubljana 1997, str. 14- 15, (dalje: Okoren, Šola športnega managementa).

⁶ ZŠIS, To zmoremo 2, str. 7.

Fotografija 7: Tekmovanje v atletiki na Kodeljevem v Ljubljani

Od tega tekmovanja naprej se je njegovo življenje spremenilo. Ančo je prepričan, da je šport prava stvar, invalidu pomaga, da se ne smili samemu sebi in začne normalno živeti.

Tekmoval je v različnih športih, v košarki, namiznem tenisu, šahu, atletiki, kegljanju, plavanju ... Pravzaprav v vseh športih, kjer je mogoče sodelovati in tekmovati na vozičku.

Fotografija 8: Tekmovanje v košarki

Na začetku je tekmovanja oziroma srečanja prirejalo društvo v Ljubljani, tudi na meddržavni ravni s Čehi, Avstrijci itn. Paraplegiki so imeli ligo, ki se je imenovala Male olimpijske igre (začetek okoli leta 1985) in te igre je enkrat na leto organizirala vsaka republika v bivši Jugoslaviji. Tudi to ligo spremljajo različne zgodbe, ena izmed teh je, da ko je domov prejel dopis o udeležbi, je bilo pri vprašanju, v katerih disciplinah bo sodeloval, napisano, da v vseh. Discipline, v katerih je tekmoval, so bile atletika, streljanje, košarka, namizni tenis, šah, spretnostna vožnja z avtomobilom. V vseh disciplinah se je uvrstil nekje okoli vrha; bil je prvi, drugi, tretji ali četrti. Bil je talent za vse športe. Kljub odličnim rezultatom na teh igrah je bilo udejstvovanje v invalidnem športu v očeh okolice bolj rekreacija in na žalost je še danes tako, da se vrhunski invalidni šport rado zamenja za rekreacijo.⁷

Fotografija 9: Tekmovanje v namiznem tenisu

3.2. Strelstvo

Slabih deset let po nesreči se je Francova športna pot začela vzpenjati. Tekmoval je v veliko športih in v vseh je posegal po najvišjih mestih. Kmalu si je začel postavljati cilje in sanjati o velikih tekmah. Tekmoval je na državnih prvenstvih, malih olimpijskih igrah ter drugih tekmah in vsakič, ko je dosegel odmeven rezultat je postal kandidat za tekmovanja višjega ranga. Ta sistem ga je počasi »srkal« vase in leta 1986, ko je že imel družino, se je odločil, da bo potrebno intenzivneje trenirati. Preden si je ustvaril družino, je sodeloval v veliko športih, sedaj pa sta mu obe ljubezni jemali

⁷ Franc Pinter, intervju, Slovenska Bistrica, 6.11.2008, 20.2.2009.

preveliko časa, zato se je odločil, da se bo specializiral. Na koncu se je odločil, da bo ta šport strelstvo (malokalibrska puška in zračna puška), saj je v njem dosegal največje uspehe.⁸

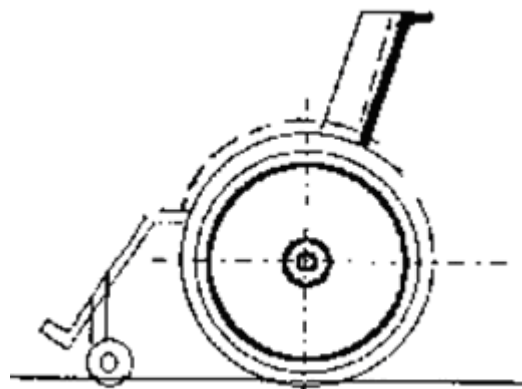
Strelstvo je šport v katerem tekmujejo tekmovalci, ki svojo mirnost, koncentracijo in natančnost usmerjajo v tarčo, ki jo imajo pred sabo. Tekmovalci uporabljajo puško ali pištolo in so razdeljeni v kategoriji stoje ali sede (gibalno ovirane osebe, ki uporabljajo invalidski voziček). Znotraj teh kategorij pa obstajajo različna pravila in dovoljeni pripomočki, ki še dodatno definirajo pogoje in pravila tekmovanja. Razdalje v katerih tekmujejo moški strelci, ženske strelke ter mešane ekipe so 10, 25 in 50 metrov.⁹

Mednarodni strelski komite za invalide (International committee for disabled- ISCD) je izdal pravilnik o mednarodnih pravilih in funkcionalni klasifikaciji za leto 2005- 2008. V diplomskem delu je naveden le povzetek teh pravil, ki neposredno veljajo za Francovo opremo, funkcionalno klasifikacijo in njegov razred (Franc spada v razred SH1C, kar pomeni, da je sedeči tekmovalec z nefunkcionalnimi spodnjimi udi oziroma ima večje težave s spodnjimi udi. Ima slab občutek ali je brez občutka za ravnotežje (slabe funkcionalne trebušne/hrbtne mišice ali nefunkcionalne trebušne/hrbtne mišice).

Opremo sestavljajo strelski stoli, strelska jakna, strelske hlače, strelska miza in puška.

Strelski stoli:

Po definiciji se invalidski voziček, stol in sedež enotno imenujejo strelski stoli. Vsi strelski stoli se pregledajo, saj ni dovoljeno, da je katerikoli del naslonjala na strelskem stolu višji, kot je to dovoljeno v strelčevi klasifikaciji.

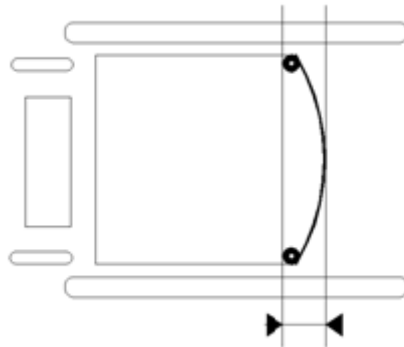

Slika 10: Ročaji in stranski stebrički ne smejo presegati višine naslonjala.

⁸ Franc Pinter, intervju, Slovenska Bistrica, 6.11.2008, 20.2.2009.

⁹ Vir: Zveza za šport invalidov Slovenije (online): <http://www.zsis.si/> (13.2. 2009).

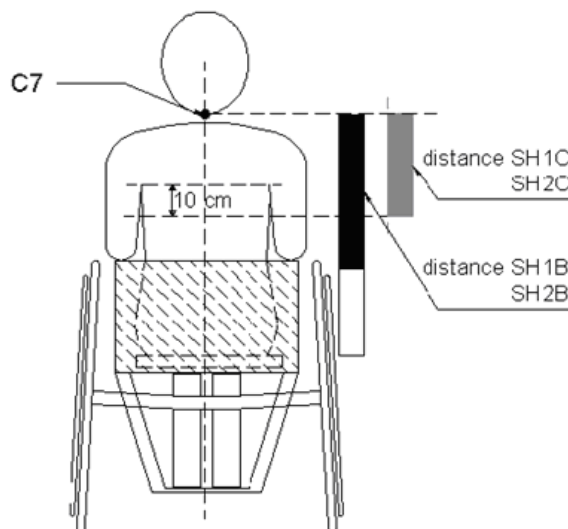
Tudi največji upogib (razteg) tkanine na naslonjalu, ki je izražen v razdalji od zadnjega dela navpičnih nosilcev naslonjala, do najbolj oddaljenega dela naslonjala, ne sme preseči 8 cm.

Slika 11: Upogib naslonjala do 8 cm

Višina naslonjala in upogib tkanine na naslonjalu se meri, ko je strelec na stolu v strelskem položaju.

V razredu SH1C (Francov razred), na strani opore pri zračni puški in na strani streljanja s pištolo, mora biti razdalja od 7. vratnega vretenca do 10 cm pod pazduho prosta, brez kakršnega koli naslonjala ali opore.

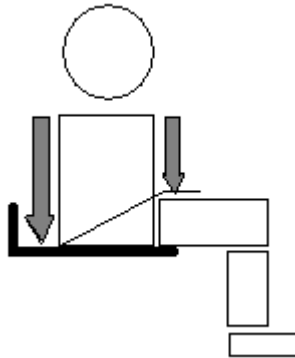

Slika 12: Višina naslonjala z merami po razredih

Dovoljen je en privez na invalidski voziček pod kolenom, dovoljena so med seboj zvezana kolena, vendar ne na invalidski voziček. Pasovi za vezanje ne smejo biti širši kot 5 cm. Vsi deli strelčeve opreme ali telesa, ki se dotikajo tal, morajo biti za strelsko črto.

Strelska jakna:

Maksimalna dolžina jakne je spredaj omejena do krila, zadaj pa do vrha blazine na kateri tekmovalec sedi. Dolžina strelske jakne se meri stoje v strelskem položaju. Za vse strelske položaje se uporablja ena strelska jakna. Pri pregledu opreme se vsakemu tekmovalcu odobri samo ena jakna za vse discipline.

Slika 13: Maksimalna dolžina jakne

Strelske hlače:

Strelske hlače so prepovedane za strelce, ki sedijo, zato Franc uporablja navadne hlače, primerne za vsak dan.

Strelska miza:

Strelska miza pri kategorijah, kjer streljajo sede, je lahko pritrjena na voziček ali pa je prostostoječa. Na robovih je lahko pritrjen majhen pokončen robnik, s katerim se prepreči padanje majhnih predmetov, vendar ne sme biti v nobenem primeru izkoriščen za povečanje stabilnosti ali oporo strelca. Strelska miza mora biti vodoravna s tlemi, merjeno na sredi mize (dovoljeno odstopanje je +/- 5 stopinj).

Pri streljanju s puško so mize ali poličke tapecirane z mehkim materialom z največjo debelino dveh centimetrov. Material na mizi mora biti enakomerne debelosti pod obema komolcema. V tapeciranem materialu na mizi ali polici ni dovoljeno oblikovati jamic (vdrtin).

Puška in strelski čas:

Ančo strelja z dvema različnima puškama, z zračno puško in z malokalibrsko puško. Vsaka posamezna tekma je omejena s strelskim časom in s posameznimi disciplinami, ki se od tekme do tekme razlikujejo. Pregled je prikazan v spodnjih preglednicah, ki so povzete po ISSF pravilniku (International shooting sport federation).

Svetovna in regijska prvenstva obsegajo naslednje discipline v zračni puški:

Oznaka	Disciplina	Spol	Razred	Streli	Metri	Čas
R1	Zračna puška stoje	M	SH1	60	10	1:45
R2	Zračna puška stoje	Ž	SH1	40	10	1:15
R3	Zračna puška leže	Komb.	SH1	60	10	1:30
R4	Zračna puška stoje	Komb.	SH2	60	10	1:45
R5	Zračna puška leže	Komb.	SH2	60	10	1:30
R6	English Match .22	Komb.	SH1	60	50	1:30
R7	Puška proste izbire .22	M	SH1	40 leže 40 stoje 40 kleče	50	1:00 1:30 1:15
R8	Športna puška .22	Ž	SH1	20 leže 20 stoje 20 kleče	50	2:30
R9	English match .22	Komb.	SH2	60	50	1:30
R10	Zračna puška stoje	Komb.	SH3	60	10	1:45
R11	Zračna puška leže	Komb.	SH3	60	10	1:30

Paraolimpijske igre obsegajo naslednje discipline v zračni puški:

Oznaka	Disciplina	Spol	Razred	Streli	Metri	Čas
R1	Zračna puška stoje	M	SH1	60	10	1:45
R2	Zračna puška stoje	Ž	SH1	40	10	1:15
R3	Zračna puška leže	Komb.	SH1	60	10	1:30
R4	Zračna puška stoje	Komb.	SH2	60	10	1:45
R5	Zračna puška leže	Komb.	SH2	60	10	1:30
R6	English match .22	Komb.	SH1	60	50	1:30
R7	Puška proste izbire .22	M	SH1	40 leže 40 stoje 40 kleče	50	1:00 1:30 1:15
R8	Športna puška .22	Ž	SH1	20 leže 20 stoje 20 kleče	50	2:30

V primeru sistema električnih tarč se naslednji časi uporabljajo na svetovnem in regionalnem prvenstvu in prav tako na paraolimpijskih igrah:

Oznaka	Disciplina	Spol	Razred	Streli	Metri	Čas
R6	English Match .22	Komb.	SH1	60	50	1:15
R7	Puška proste izbire .22	M	SH1	40 leže 40 stoje 40 kleče	50	0:45 1:15 1:00
R8	Športna puška .22	Ž	SH1	3x20	50	2:15
R9	English Match .22	Komb.	SH2	60	50	1:15

Za tekmovanja se tekmovalce klasificira v razrede glede na njihovo funkcionalno sposobnost za streljanje, ki jih določi odbor za funkcionalno klasifikacijo ISCD. Klasifikacija v več razredih je dovoljena. Odbor za funkcionalno klasifikacijo je sestavljen iz najmanj enega uradnega medicinskega/ paramedicinskega delegata in enega tehničnega delegata, biti pa morajo pooblaščen od ISCD. Strelci morajo vso opremo, ki jo uporabljajo med tekmo, prinesiti v sobo za klasifikacijo. Če je potrebno, jih mora spremljati angleško govoreča oseba. Vsaki novi tekmovalec ali tekmovalca, kateremu se je spremenilo zdravstveno stanje, mora s seboj prinesiti izpolnjen in podpisan medicinski formular. Med tekmovanjem menjava strelskih razredov ni dovoljena. Funkcionalna klasifikacija mora biti opravljena pred začetkom tekmovanja. Noben tekmovalec ne more začeti tekmovanja brez svoje ID kartice o funkcionalni klasifikaciji. V primeru nove klasifikacije se pred začetkom tekmovanja izda začasna ID kartica. Samo odbor za funkcionalno klasifikacijo lahko ponovno klasificira tekmovalca. Če sta na razpolago dva odbora, bo ob reševanju protesta tekmovalca ponovno pregledal drugi odbor in ne tisti, ki ga je prvotno klasificiral.

Ponovna klasifikacija je mogoča, če se fizično stanje tekmovalca znatno spremeni (progresivna bolezen ipd.). V tem primeru to potrdi uradna medicinska oseba nacionalne športne zveze ali če odbor za funkcionalno klasifikacijo ugotovi, da je ponovna klasifikacija potrebna ali če pride do protesta. Protesti, ki se nanašajo na funkcionalne klasifikacije, morajo biti vloženi pri odboru za funkcionalno klasifikacijo ISCD. Klasifikacijsko pritožbeno takso (100 USD) je potrebno plačati predsedniku žirije za proteste odbora za funkcionalno klasifikacijo. Če se protestu ugodi, je potrebno pritožbeno takso vrniti tekmovalcu, v nasprotnem primeru jo obdrži ISCD. Odločitev klasifikacijskega odbora, ki obravnava proteste je dokončna.

Vsi strelci z zračno puško imajo lahko dvojno klasifikacijo. Strelce z zračno puško lahko klasificirajo posebej za ležeči položaj in posebej za stoječi položaj. SH2 strelci lahko imajo dvojno klasifikacijo, da se jim omogoči tekmovanje v kategoriji SH1: pištola. Za tekmovanje v disciplini 3x 20 in 3x 40 mora tekmovalec imeti klasifikacijo za SH1 v ležečem in v stoje položaju.

Razredi:

Vsi tekmovalci so razporejeni v enega izmed treh glavnih razredov znotraj le teh pa so razvrščeni v podrazrede. Zaradi svoje poškodbe (poškodba hrbtenice v prsnem delu TH4 in TH5, kjer so bila vretenca zamaknjena in ukleščen živec ter poškodba TH10, zlomljeno vretenca) spada Franc v razred SH1, podrazred C. Druga razreda sta še SH2 in SH3.

SH 1: SH 1 A - SH 1 B – SH1 C

SH 2: SH 2 Aa – SH 2 Ba – SH 2 Ca

SH 2 Ab – SH 2 Bb – SH 2 Cb

SH 3: SH 3 x – SH 3 A – SH 3 B – SH 3 C

Specifikacija razreda SH 1:

Razred SH 1 A:

Tekmovalci, ki tekmujejo sede in lahko stojijo ter imajo normalen občutek za ravnotežje. Na strelskem stolu, vozičku ali sedežu naslonjalo ni dovoljeno. Tekmovalci/ tekmovalke se lahko odločijo tekmovati stoje.

Razred SH 1 B:

Sedeči tekmovalci/ tekmovalke, katerih spodnji udi so nefunkcionalni oziroma imajo večje težave s spodnjimi udi. Imajo funkcionalne trebušne mišice in hrbtne mišice iztegovalke. Dovoljena je uporaba nizkega naslonjala.

Razred SH 1 C:

Sedeči tekmovalci/ tekmovalke, katerih spodnji udi so nefunkcionalni oziroma imajo večje težave s spodnjimi udi. Imajo slab občutek ali so brez občutka za ravnotežje (slabe funkcionalne trebušne/hrbtne mišice ali nefunkcionalne trebušne/ hrbtne mišice). Dovoljena je uporaba visokega naslonjala.

Dodatna pravila za razred SH1:

V stoječem položaju iz vozička, stola ali sedeža, se lahko puška drži samo z rokami, brez opore. Noben del rok ne sme priti v stik s katerikoli delom stola. Komolec roke, ki podpira puško, ne sme imeti stika z naročjem, kolesom ali pridobiti opore drugače kakor preko prsnega koša ali trebuha. Še posebej se ne sme za pridobivanje opore uporabiti naslonjala. V položaju leže morata biti oba komolca naslonjena na strelsko mizo ali polico. Sprednja roka v tem položaju ne sme tvoriti kota manjšega od 30 stopinj glede na horizontalo, merjeno od osišča sprednje roke. Prsni koš in/ali trebuh

sta lahko naslonjena na strelsko mizo. V vseh disciplinah stoje je potrebno stranska naslonjala odstraniti.¹⁰

---

¹⁰ Vir: Shootonline (online): <http://www.shootonline.org/> (9.1.2009)

4. ANČO V STRELSKIH VRSTAH

Leto 1986 je za Anča bilo prelomno leto, saj je ugotovil, da s polovičarskim treniranjem različnih športov ne bo dosegel tega, kar si želi. Odločil se je, da se bo osredotočil samo na strelstvo, saj je bil to šport, v katerem je že takrat dosegal dobre rezultate.

Leta 1991 so ga povabili v Avstrijo, kjer se je polagala norma za igre v Barceloni. Na tej tekmi mu je normo uspelo dobiti in tako se je uradno začela njegova vrhunška športna kariera. Konec leta 1991 je začel resno trenirati in se pripravljati za igre. Včlanil se je v SD Impol, dobil je trenerja iz Slovenske Bistrice. Pri SD Impol so mu zelo pomagali in so mu naredili posebno strelišče pod policijsko postajo v Slovenski Bistrici. Treninge je imel dvakrat na dan, enega zjutraj in enega popoldan, razdalja od doma do strelišča je v eno smer bila 2 km, tako da je bil tudi fizično dobro pripravljen, saj se je tja vozil z vozičkom. Njegov cilj je bil, da na igrah doseže dober rezultat. Veliko mu je tudi pomagal predsednik SD Impol Jože Majcen, saj ga je spremljal na treningih, kolikor mu je čas to dopuščal, včasih enkrat na dan, včasih dvakrat na teden. Njegov prvi trener je bil Milovan Mihorko, ki je prav tako bil državni prvak v streljanju, nasledil ga je Jože Majcen in kasneje še Brane Košir. Svojo prvo pomembno medaljo je osvojil pod vodstvom Braneta Koširja, leta 1994 na svetovnem prvenstvu, kjer je bil tretji. Vsi ostali uspehi, ki so se začeli vrstiti po letu 1994, pa so nastali pod vodstvom Polone Sladič, s katero še danes uspešno sodeluje.¹¹

Njegova trenerka poudarja, da je »Ančo (je) športnik, ki je strelstvu podredil večino svojega življenja po poškodbi in strelstvo zanj nikoli ni bil »le« šport, ampak način življenja. Za svoje rezultate je bil pripravljen narediti vse. Za trenerja je zelo hvaležen »material«, saj ti 100% zaupa in je zelo vodljiv športnik. Seveda si mora vsak trener zaupanje športnika pridobiti, včasih prigarati. To zaupanje je najbolj pomembno v trenutkih krize, ko je športnik izgubljen, ko ne ve, kaj se dogaja in zakaj se rezultatsko ne premakne. Takrat je zelo pomembno, da ga trener pravilno vodi, da potrpi tisti čas, ki je potreben, da se premakne iz takšnega »vakuuma«. Vsakršno spreminjanje tehnike ali materiala v takšnih trenutkih lahko pomeni izgubljeno sezono.« Njuno sodelovanje, je bilo, kot še poudari, »že od začetka izvrstno, saj je bilo iz njegovega razmišljanja razvidno, da je usmerjen v pravo smer. V začetnih letih sem ga morala nekoliko »krotiti«, da se s svojimi razmišljanji ne bi preveč izgubil in začel preveč »filozofirati«, kar se v strelstvu nikoli ni končalo dobro. Ko sem enkrat začutila, da je strelsko dozorel, sem mu puščala več svobode, tako, da sva se o njegovih pomislekih vedno pogovorila in mu je bilo dovoljeno narediti tudi kaj, kar ni bilo v programu. Vedno pa mi je moral stvari zelo natančno argumentirati. To svobodo je vedno cenil in nikoli izkoriščal. Ves čas je tudi sam težil k dodatnemu razvoju in je bil pripravljen preizkušati nove metode.

---

¹¹ Franc Pinter, intervju, Slovenska Bistrica, 20.2.2009.

Ančo je od leta 1995 neprestano napredoval in se razvil v enega najboljših strelcev na svetu. Trenutno je v dveh disciplinah (od štirih, v katerih nastopa) na 1. mestu na svetovni rang lestvici. Z leti je z načrtnim delom pridobil tudi potrebno stabilnost v rezultatih. Njegova največja prednost je prav gotovo ta, da je sposoben iz sebe potegniti največ tudi v najbolj težkih trenutkih. Za trenerja je zelo pomembno, da je zelo dojemljiv, saj je na tekmovanjih na voljo le nekaj minut, da ga usmeriš nazaj v pravo stanje.«¹²

Od leta 1991 Franc redno nastopa na državnih in mednarodnih tekmovanjih. »V teh letih je bilo ogromno uspehov in nekaj tudi razočaranj. Od jeseni 1995 (prvo medaljo je osvojil 1994) je osvojil 7 medalj na evropskih prvenstvih, 5 medalj na svetovnih prvenstvih in 4 medalje na paraolimpijskih igrah. Edina res velika trofeja, ki mu manjka, je zlata paraolimpijska medalja.«¹³

V nadaljevanju sta prikazani preglednici, kjer so povzeti vsi rezultati, ki jih je dosegel med leti od 1991 do 2009.

Pregled državnih tekmovanj od leta 1992 do leta 2009: (vir: dokumentacija Franca Pinterja, uredila in pripravila Anja Maček)

LETO, KRAJ TEKMOVANJA	DISCIPLINA	REZULTAT
1992, Ptuj	Serijska zračna puška- 40 strelov	1. mesto
1993, Murska Sobota	Serijska zračna puška- 40 strelov	1. mesto
1994, Ljubljana	Serijska zračna puška- 40 strelov	1. mesto
1994, Ravne na Koroškem	100 lučajev (kegljanje)- paraplegiki	2. mesto
1995, Ljubljana	Serijska zračna puška- 40 strelov	2. mesto
1996, Ljubljana	Serijska zračna puška- 40 strelov	1. mesto
1997, Ljubljana	Serijska zračna puška- 40 strelov	1. mesto
1998, Ljubljana	Serijska zračna puška- 40 strelov	1. mesto
1999, Ljubljana	Serijska zračna puška- 40 strelov	1. mesto
2000, Velenje	Serijska zračna puška- 40 strelov SH1	1. mesto

¹² Polona Sladič, dopis pridobljen po elektronski pošti, 27.3.2009.

¹³ Prav tam.

2001, Ljubljana	Serijska zračna puška- 40 strelov SH1	1. mesto
2002, Ljubljana	Serijska zračna puška- 40 strelov SH1	1. mesto
2003, Ljubljana	Serijska zračna puška- SH1	1. mesto
2005, Ljubljana	Serijska zračna puška- SH1	1. mesto
2006, Trzin	Serijska zračna puška- SH1	1. mesto
2007, Trzin	Zračno orožje- SH1	1. mesto
2008, Ljubljana	Serijska zračna puška- SH1	1. mesto
	Standardna zračna puška- SH1	1. mesto
2009, Trzin	Standardna zračna puška SH1- posamezno	1. mesto
	Serijska zračna puška SH1- posamezno	1. mesto

Pregled mednarodnih tekmovanj od leta 1991 do leta 2009: (vir: dokumentacija Franca Pinterja, uredila in pripravila Anja Maček)

LETO, KRAJ TEKMOVANJA	DISCIPLINA	REZULTAT
Leto 1991		
Avstrija	Položil normo za POI v Barceloni	
Leto 1992		
POI Barcelona	Zračna puška 3x40	8. mesto
	Zračna puška 60 leže	9. mesto
Leto 1993		
EP Belgija	Zračna puška 60 stoje	10. mesto
	Zračna puška 3x40	18. mesto
	Zračna puška 60 leže	39. mesto
Leto 1994		
SP Avstrija	Zračna puška 60 stoje	3. mesto
Leto 1995		
EP Finska	Zračna puška 3x40	6. mesto
	Zračna puška 60 stoje	8. mesto
	Zračna puška 60 leže	28. mesto
Leto 1996		
POI Atlanta	Zračna puška 60 stoje	2. mesto
	Zračna puška 3x40	14. mesto

	Zračna puška 60 leže	16. mesto
Hessen pokal, Nemčija	Zračna puška 60 leže	1. mesto
	Zračna puška 3x40	3. mesto
	Zračna puška 60 stoje	3. mesto
Nord cup, Danska	Zračna puška 3x40	1. mesto, OR
	Zračna puška 60 stoje	2. mesto, OR
	Zračna puška 60 leže	14. mesto
Mednarodna tekma, Ljubljana	Zračna puška 3x40	2. mesto
	Zračna puška 60 stoje	6. mesto
Bad Homburg, Nemčija	Zračna puška 60 stoje	2. mesto, OR
	Zračna puška 60 leže	6. mesto
Leto 1997		
Hessen pokal, Nemčija	Zračna puška 60 stoje	3. mesto
	Zračna puška 60 leže	4. mesto
	Zračna puška mali kaliber- 50m	5. mesto
1. odprto prvenstvo Slovenije	Zračna puška mali kaliber	2. mesto, OR
	Zračna puška 60 stoje	3. mesto
	Zračna puška 60 leže	5. mesto
EP Francija	Zračna puška 60 stoje	7. mesto
	Zračna puška 60 leže	9. mesto
	Mali kaliber »english match«	23. mesto
Leta 1998		
2. odprto prvenstvo Slovenije	Zračna puška 60 stoje	2. mesto
	Mali kaliber 60 leže	3. mesto
	Zračna puška 60 leže	7. mesto
4. odprto prvenstvo Švice	Zračna puška 60 stoje	3. mesto
	Mali kaliber 3x40	3. mesto
	Zračna puška 60 leže	7. mesto
	Mali kaliber 60 leže	9. mesto
SP Španija	Mali kaliber 3x40	3. mesto
	Zračna puška 60 stoje	8. mesto
	Mali kaliber 60 leže	27. mesto
	Zračna puška 60 leže	29. mesto
Odprto prvenstvo Nemčije	Zračna puška 60 stoje	OR
	Malokalibrska puška trojni položaj	OR
	Zračna puška 60 leže	Ponovitev OR
	Malokalibrska puška leže	Ponovitev OR

Leta 1999		
3. odprto prvenstvo Slovenije	Zračna puška 60 stoje	1. mesto
	Zračna puška 60 leže	4. mesto
	Malokalibrska puška	5. mesto
Hessen pokal, Nemčija	Zračna puška 60 stoje	1. mesto
	Malokalibrska puška 3x40	1. mesto
	Zračna puška 60 leže	2. mesto, OR
	Malokalibrska puška leže	4. mesto
Oceania open, Sydney	Zračna puška 60 stoje	1. mesto
	Zračna puška 60 leže	2. mesto, OR
	Malokalibrska puška 3x40	2. mesto
	Malokalibrska puška leže	3. mesto
Leto 2000		
Hessen pokal, Nemčija	Malokalibrska puška 3x40	2. mesto, OR
	Zračna puška 60 stoje	3. mesto
	Zračna puška 60 leže	5. mesto
	Malokalibrska puška leže	10. mesto
Odprto prvenstvo Švice	Zračna puška 60 stoje	1. mesto
	Zračna puška 60 leže	1. mesto, ponovitev OR
	Malokalibrska puška 3x40	1. mesto, OR
	Malokalibrska puška leže	11. mesto
Odprto prvenstvo Švedske	Zračna puška 60 stoje	1. mesto
	Zračna puška 60 leže	1. mesto, ponovitev OR
	Malokalibrska puška 3x40	2. mesto
	Malokalibrska puška leže	5. mesto
4. odprto prvenstvo Slovenije	Zračna puška 60 stoje	1. mesto
	Zračna puška 60 leže	1. mesto, OR
	Malokalibrska puška leže	1. mesto
Odprto prvenstvo Nemčije	Zračna puška 60 stoje	1. mesto
	Zračna puška 60 leže	1. mesto, državni rekord
	Malokalibrska puška 3x40	2. mesto
	Malokalibrska puška leže	15. mesto
POI Sydney	Zračna puška 60 stoje	2. mesto
	Malokalibrska puška 3x40	4. mesto
	Malokalibrska puška leže	9. mesto
	Zračna puška 60 leže	12. mesto

Leto 2001		
Hessen pokal, Nemčija	Zračna puška 60 stoje	2. mesto
	Zračna puška 60 leže	5. mesto
	Malokalibrska puška leže	9. mesto
Odprto prvenstvo Švice	Zračna puška 60 stoje	1. mesto
	Malokalibrska puška 3x40	4. mesto
	Malokalibrska puška leže	8. mesto
	Zračna puška 60 leže	9. mesto
Mednarodno prvenstvo Ljubljane	Malokalibrska puška leže	1. mesto
	Zračna puška 60 stoje	2. mesto
	Zračna puška 60 leže	4. mesto
EP Danska	Zračna puška 60 stoje	1. mesto
	Malokalibrska puška 3x40	4. mesto
	Malokalibrska puška leže	9. mesto
	Zračna puška 60 leže	17. mesto
Fichi pokal, Italija	Zračna puška 60 stoje	1. mesto
	Zračna puška 60 leže	1. mesto
Leto 2002		
Hessen pokal, Nemčija	Zračna puška 60 stoje	2. mesto
	Zračna puška 60 leže	5. mesto
	Malokalibrska puška leže	9. mesto
Odprto prvenstvo Švice	Zračna puška 60 stoje	2. mesto
	Malokalibrska puška 3x40	2. mesto
	Malokalibrska puška leže	13. mesto
	Zračna puška leže	13. mesto
Mednarodno prvenstvo Ljubljane	Zračna puška 60 leže	1. mesto
	Malokalibrska puška leže	2. mesto
	Zračna puška 60 leže	5. mesto
SP Koreja	Zračna puška 60 stoje	1. mesto
	Malokalibrska puška 3x40	3. mesto
Ficci pokal, Italija	Zračna puška 60 stoje	1. mesto
	Malokalibrska puška »english match«	2. mesto
Leto 2003		
Odprto prvenstvo Švice	Zračna puška 60 stoje	1. mesto
	Malokalibrska puška 3x40	4. mesto
Hessen pokal, Nemčija	Zračna puška 60 stoje	1. mesto
	Malokalibrska puška 3x40	4. mesto
	Malokalibrska puška leže	9. mesto

	Zračna puška 60 leže	14. mesto
Mednarodno prvenstvo Ljubljane	Zračna puška 60 stoje	1. mesto
	Malokalibrska puška leže	2. mesto
	Zračna puška 60 leže	5. mesto
EP Češka	Malokalibrska puška 3x40	3. mesto
Leto 2004		
Odprto prvenstvo Švice	Zračna puška 60 stoje	2. mesto
	Malokalibrska puška 3x40	8. mesto
Hessen pokal, Nemčija	Zračna puška 60 stoje	2. mesto
	Malokalibrska puška 3x40	2. mesto
	Malokalibrska puška leže	9. mesto
	Zračna puška leže	14. mesto
Dutch open, Nizozemska	Zračna puška 60 leže	1. mesto
	Malokalibrska puška leže	1. mesto
	Zračna puška 60 stoje	2. mesto
POI Atene	Zračna puška 60 stoje	2. mesto
	Malokalibrska puška 3x40	6. mesto
	Zračna puška 60 leže	9. mesto
Leto 2005		
Odprto prvenstvo Švice	Malokalibrska puška 3x40	2. mesto
	Zračna puška 60 stoje	3. mesto
	Zračna puška 60 leže	6. mesto
	Malokalibrska puška leže	6. mesto
Hessen pokal, Nemčija	Malokalibrska puška 3x40	1. mesto, OR
	Malokalibrska puška leže	2. mesto
	Zračna puška 60 stoje	3. mesto
	Zračna puška 60 leže	13. mesto
EP Poljska	Zračna puška padajoče tarče	1. mesto
	Malokalibrska puška 3x40	1. mesto
	Zračna puška 60 stoje	2. mesto
	Malokalibrska puška leže	6. mesto
	Zračna puška 60 leže	18. mesto
Odprto prvenstvo Nemčije	Zračna puška 60 stoje	1. mesto
	Malokalibrska puška 3x40	1. mesto
	Zračna puška 60 leže	3. mesto
	Malokalibrska puška leže	8. mesto
Euro cup Fiocchi, Italija	Malokalibrska puška 3x40	1. mesto
	Malokalibrska puška leže	1. mesto
	Zračna puška 60 leže	2. mesto
	Zrač. puška stoje padajoče tarče	5. mesto

	Zračna puška 60 stoje	6. mesto
Leto 2006		
Hessen pokal, Nemčija	Zračna puška 60 stoje	2. mesto
	Malokalibrska puška leže	2. mesto
	Malokalibrska puška 3x40	4. mesto
	Zračna puška 60 leže	9. mesto
SP Švica	Zračna puška stoje padajoče tarče	2. mesto
	Zračna puška 60 stoje	7. mesto
Leto 2007		
Grand prix, Francija	Zračna puška 60 stoje	1. mesto
	Malokalibrska puška 3x40	3. mesto
	Malokalibrska puška leže	4. mesto
	Zračna puška 60 leže	14. mesto
Hessen pokal, Nemčija	Zračna puška 60 leže	1. mesto
	Malokalibrska puška 3x40	1. mesto
	Zračna puška 60 stoje	3. mesto
	Malokalibrska puška leže	3. mesto
Odprto prvenstvo Hrvaške	Zračna puška 60 stoje	1. mesto
	Malokalibrska puška 3x40	1. mesto
	Zračna puška 60 leže	18. mesto
	Malokalibrska puška leže	37. mesto
EP Nemčija	Zračna puška stoje padajoče tarče	2. mesto
	Zračna puška 60 stoje	3. mesto
	Malokalibrska puška 3x40	4. mesto
	Zračna puška 60 leže	7. mesto
	Malokalibrska puška leže	18. mesto
Slovakia open, Slovaška	Zračna puška 60 stoje	2. mesto
	Malokalibrska puška 3x40	2. mesto
	Malokalibrska puška leže	4. mesto
	Zračna puška 60 leže	8. mesto
Leto 2008		
Odprto prvenstvo Turčije	Zračna puška stoje padajoče tarče	1. mesto
	Zračna puška 60 stoje	3. mesto
POI Peking	Zračna puška 60 stoje	3. mesto
	Malokalibrska puška 3x40	4. mesto
	Zračna puška 60 leže	9. mesto
Leto 2009		
Jikji cup, Koreja	Zrač. puška stoje padajoče tarče	1. mesto

	Zračna puška 60 stoje	3. mesto
	Malokalibrska puška 3x40	3. mesto
	Zračna puška 60 leže	5. mesto
	Malokalibrska puška leže	18. mest
Hessen pokal, Nemčija	Malokalibrska puška leže	1. mesto
	Zračna puška 60 stoje	2. mesto
	Zračna puška 60 leže	2. mesto
	Malokalibrska puška 3x40	2. mesto
Grand prix, Francija	Zračna puška 60 stoje	2. mesto
	Malokalibrska puška 3x40	2. mesto
	Zračna puška 60 leže	18. mesto
	Malokalibrska puška leže	23. mesto

5. PARAOLIMPIJSKE IGRE

Skozi vsa leta tekmovanj so paraolimpijske igre zasedle poseben prostor v Ančevem srcu. Nanje je vedno gledal s posebnim občudovanjem in spoštovanjem, saj mu, tako kot vsakemu športniku, predstavljajo paraolimpijske igre piko na i. Imel je veliko željo nastopiti na tako odmevnem in pomembnem tekmovanju in ta želja se mu je uresničila leta 1992 v Barceloni. Med samim tekmovanjem je ugotovil, da je konkurenčen ostalim tekmovalcem in da lahko doseže več. Tako je na naslednjih štirih paraolimpijskih igrah vsakič osvojil medaljo. Pred vsakimi paraolimpijskimi igrami je govoril, da so to njegove zadnje igre, vendar pa se tega do danes še ni držal, saj ga naprej žene le en razlog: osvojiti zlato medaljo.

Razvoj paraolimpijskih iger sega v leto 1948, v Stoke Mandeville v Angliji, kjer je sir Ludwig Guttman organiziral tekmovanje za veterane druge svetovne vojne s poškodbo hrbtenjače. Štiri leta kasneje so se pridružili še športniki iz Nizozemske in tako se je razvilo mednarodno gibanje. Igre za športnike invalide po vzoru olimpijskih iger so bile prvič organizirane leta 1960 v Rimu in so vedno potekale v istem letu kot olimpijske igre. Od Seula leta 1988 in Albertvilla 1992 pa potekajo tudi v enakih krajih in na enakih objektih.

Na paraolimpijskih igrah tekmujejo ljudje s poškodbami hrbtenice, z amputacijami, slepi in slabovidni, ljudje s cerebralno paralizo in »drugi« ali v francoskem originalu les autres športniki.¹⁴

BARCELONA 1992

Prvič je Ančo na paraolimpijskih igrah nastopil leta 1992. Igre so potekale v Barceloni v Španiji med 3. in 14. septembrom 1992. Sodelovalo je 3001 športnikov (2301 moških in 700 žensk) iz 83. držav. Skupaj s 1000 trenerji, menedžerji in drugimi pomočniki so živeli v olimpijski vasi, katera je imela vse potrebne zdravstvene objekte. V času tekmovanj je bilo postavljenih 279 novih svetovnih rekordov in skupno razdeljenih 431 zlatih medalj.

Samo otvoritev 3. septembra je na olimpijskem stadionu Montjuic obiskalo 65.000 ljudi, prenos pa je gledalo milijon tv gledalcev. Otvoritve se je udeležilo veliko pomembnih gostov, najbolj odmevni pa so vsekakor bili Juan Antonio Samaranch (predsednik MOK-a) ter španski kralj Juan Carlos in kraljica Sofia.¹⁵

---

¹⁴ Vir: Internationla Paralympic Committee (online):
http://www.paralympic.org/release/Main_Sections_Menu/Paralympic_Games/ (28.3.2009).

¹⁵ Vir: Internationla Paralympic Committee (online):
http://www.paralympic.org/release/Main_Sections_Menu/Paralympic_Games/Past_Games/Barcelona_1992/general_information.html (28.3.2009).

Prihod v Barcelono ga je prijetno presenetil. Organizacija je bila na zelo visokem nivoju, bivali so v središču mesta v nadstandardnem petsobnem stanovanju, vse je bilo pod videonadzorom in zastraženo. Posebej navdušen je bil nad jedilnico, kjer je bilo popolnoma vseeno, koliko je ura, saj si ob vsakem času, tudi ponoči, dobil za jesti, in to zastonj. Dnevi so bili zelo natrpani, saj je imel uradni trening zjutraj in popoldan tekmo ali pa obratno. Ves čas je bil v pogonu in ni bilo veliko časa za počitek. Pred prihodom v Barcelono ni veliko razmišljal o rezultatih, v mislih je imel bolj ali manj le to, da gre na veliko tekmovanje. Začeli so se prvi uradni treningi in ob opazovanju ter primerjanju s konkurenti je ugotovil, da lahko poseže po višjih mestih. Napočilo je tekmovanje in kmalu se je izkazalo, da je to njegovo prvo veliko tekmovanje. Postal je živčen, ni se mogel umiriti. V disciplini zračna puška 3x40 (te discipline danes ni več) se je s petim mestom uvrstil v finale. Po njegovih besedah je finale na koncu bil samo še katastrofa. Občutil je velik pritisk, ni mogel umiriti živcev, roka se je »stresla« in tako je pristal na zadnjem mestu.

V času iger oziroma pred njimi ni imel sponzorja ali donatorja. Zveza za šport invalidov in Zveza paraplegikov sta omogočali, da so trenirali in se pripravljali dvakrat ali trikrat na teden v okviru rekreacije, kar je močno znižalo stroške. Takrat niti ni razmišljal o sponzorjih, saj je vse skupaj delal bolj za dušo.

Ko je bilo konec paraolimpijskih iger v Barceloni, je v mislih imel že naslednje. V ekipi so načrtovali potek treningov in v hipu je bil poln novih načrtov in ciljev. Odločitev, da se začne delati bolj na profesionalni ravni, da je vse od treningov do tekem še bolj resno, je prinesla določene težave, in sicer finančne. Začel je z zbiranjem donatorskih sredstev, na vse strani je pisal prošnje. Odzivi so bili zelo slabi, le če si koga poznal, si dobil kakšen tolar. Tudi OKS in država sta marsikaj obljubljala, ampak na koncu se je vse končalo s splošnim mnenjem, da je invalidski šport še vedno le rekreacija.

Veliko srečo je imel, da je doma v Slovenski Bistrici, saj so ga po prihodu domov sprejeli drugače kot samo rekreativca. Tudi SD Impol je po njegovi zaslugi dobilo sredstva za vlaganje v društvo. V medijih pa ga niso na veliko omenjali, saj njegov rezultat ni bil posebej odmeven.¹⁶

ATLANTA 1996

Drugi Ančev nastop na igrah je bil med 16. in 25. avgustom leta 1996. Te igre so potekale v Atlanti v ZDA. Sodelovalo je 3259 športnikov (2469 moških in 790 žensk) iz 104 držav. Tekmovali so v 20 športih od tega v 17. za medalje, v treh pa samo kot demonstracija in prikaz novega športa. Skupaj z invalidi je prvič nastopilo tudi 56 športnikov, ki so bili intelektualno omejeni. V času tekmovanj je bilo postavljenih 269

---

¹⁶ Franc Pinter, intervju, Slovenska Bistrica, 26.3.2009

novih svetovnih rekordov. Na otvoritvi in ob zaključku POI je bilo prisotnih 66.257 in 57.640 ljudi. Akreditiranih je bilo 2088 predstavnikov medijev, od tega 721 iz tiskanih medijev, 806 iz elektronskih medijev in 114 fotografov.¹⁷

Nad nastanitvijo in delno tudi nad organizacijo iger so bili zelo razočarani. Standard je bil zelo slab, stanovanje, v katerem so bivali, je bilo plesnivo, polno stvari oziroma ostankov športnikov, ki so tekmovali na olimpijskih igrah. V hiši, kjer so bili nastanjeni naši, so pred tem živeli Indijci, ki so za seboj pustili pravo katastrofo. Stanje je bilo tako grozno, da so si želeli plačati hotel, ampak si ga zaradi visoke cene nikakor niso mogli privoščiti. Na srečo pa so zaradi doseženih uspehov in predvsem veselega druženja na koncu pozabili, v kakšnih razmerah se nahajajo.

Na tekmovanje so jih spremljali vodja reprezentance, trenerji in zdravnik. Za športnike na tako visokem nivoju je to vsekakor premalo. Druge države so bile veliko bolj organizirane in profesionalne. Pripadali so jim spremljevalci iz olimpijske vasi, ki so pomagali, kadar je bilo to potrebno.

Od Barcelone naprej je forma samo še rasla. V Barceloni je imel rezultat 567 krogov, na svetovnem prvenstvu leta 1994 v Avstriji pa že 591 krogov. Sam za sebe pravi, da je tip človeka, ki ve, kaj hoče in da nikoli ni polovičar. Ko si zastavi cilj, bo šel do konca. In s takim načinom razmišljanja je ponovno nastopil na paraolimpijskih igrah. Z rezultati se ponovno ni obremenjeval, saj pravi, da je to bila stvar trenerke Polone. Tudi napovedovanje rezultatov je bilo v njeni domeni. Pričakoval je finale v obeh disciplinah, zračna puška stoje in zračna puška leže. Uspelo mu je v disciplini stoje in na koncu je osvojil srebrno medaljo. Takrat ga je doletela posebna čast, saj mu je ataše podal telefon in rekel, da želi z njim govoriti predsednik Milan Kučan. Za Francija je to bil poseben dogodek, saj nima vsak možnosti govoriti s predsednikom. Po prihodu domov so bili sprejemi vsepovsod. Občina Slovenska Bistrica ga je prav posebej presenetila, saj je na gradu prejel nagrado občine. Postal je bolj prepoznaven in od takrat je bilo veliko lažje dobiti sponzorje in donatorje. Sponzorske pogodbe pa niso bile velike, kot bi morda pričakovali, vsote so se gibale okoli 20.000 tolarjev oziroma 80 evrov. Iz vseh strani so prihajale obljube, da se bo medalja nagradila tako kot nagradijo medalje olimpijskih iger, a ostalo je samo pri obljubah. Nagrado je prejel samo od Zveze za šport invalidov, in sicer v višini 140.000 tolarjev oziroma 580 evrov. S to nagrado, ki je hitro skopnela za treninge, in ob majhni pokojnini je bilo njegovo življenje težko. Zveza je pokrivala stroške za najnujnejše stvari, to je bila ena uradna tekma in ena trening tekma. Dve ali tri tekme pa so bile popolnoma na Francijevih plečih. Vse do paraolimpijskih iger v Atlanti si je sam financiral vse tekme.¹⁸

---

¹⁷ Vir: Internationla Paralympic Committee (online): http://www.paralympic.org/release/Main_Sections_Menu/Paralympic_Games/Past_Games/Atlanta_1996/general_information.html (28.3.2009).

¹⁸ Franc Pinter, intervju, Slovenska Bistrica, 26.3.2009

SYDNEY 2000

Tretji Ančev nastop na paraolimpijskih igrah je bil med 18. in 29. oktobrom 2000 v Sydneyju v Avstraliji. Sodelovalo je 3881 športnikov iz 122. držav. Postavljenih je bilo več kot 300 svetovnih in paraolimpijskih rekordov. Z organizacijskega vidika POI niso mogle biti boljše. Prodali so 1,2 milijonov vstopnic, kar je za dobro polovico več kot v Atlanti leta 1996. Na prizoriščih tekmovanj je bilo 2300 predstavnikov različnih medijev.¹⁹

Igre so močno popravile vtis po Atlanti, saj je bilo ponovno vse odlično. Namestitev je bila nadstandardna, ljudje so bili zelo prijazni. Najbolj presenečen je bil, ko so ga kar na ulicah Sydneyja ogovorili in ga povprašali, od kod prihaja in katera je njegova disciplina. Stanovali so v svoji hiši, od katere je bilo do stadiona samo 5 do 10 minut, kar je bilo idealno za atlete, Franc pa žal ni imel takšne sreče, saj je bilo njihovo strelišče oddaljeno 60 kilometrov, kar pomeni, da če je bila tekma ob deveti uri zjutraj, se je moral vstati okrog pete ure, oditi na zajtrk, se pripraviti in nato 45 minut vožnje do strelišča.

Eno leto pred paraolimpijskimi igrami je šel na Oceania open, kjer je v štirih disciplinah osvojil zlate medalje. Upravičeno je bil kandidat za olimpijsko medaljo tudi v Sydneyju. Napovedovali so štiri finala v disciplinah zračna puška stoje, zračna puška leže, mali kaliber 3x40 in mali kaliber 60 leže. Za medalje sta bili v igri disciplini mali kaliber 3x40 in zračna puška stoje, ostali dve pa finale. Na koncu je bil rezultat finale mali kaliber 3x40 in četrto mesto ter finale zračna puška stoje in srebrna medalja. Dosegel je še en zelo pomemben uspeh, dvajset minut pred iztekom časa, ki je na razpolago strelcem, je imel v rokah svetovni rekord, a ga je na žalost za 2 kroga prehitel Korejec. Rekord Korejca je držal vse do paraolimpijskih iger v Pekingju. Za razliko od ostalih športnikov pa svetovni rekord pri športnikih invalidih prav tako ne prinese denarne nagrade.

Kakšne posebne denarne nagrade za medaljo ni dobil, razen seveda od Zveze za šport invalidov, ki je bila v višini 140.000 tolarjev oziroma 580 evrov.

Po Sydneyju se je začel pripravljati na svetovno prvenstvo v Koreji, pošiljal je prošnje raznim sponzorjem in donatorjem, da je lahko imel kvalitetne treninge in to ga je na evropskem prvenstvu pripeljalo do nove zlate medalje.²⁰

---

¹⁹ Vir: Internationla Paralympic Committee (online): http://www.paralympic.org/release/Main_Sections_Menu/Paralympic_Games/Past_Games/Sydney_2000/general_information.html (28.3.2009).

²⁰ Franc Pinter, intervju, Slovenska Bistrica, 26.3.2009

Fotografija 14: S srebrno medaljo iz Sydneyja

ATENE 2004

Četrte igre za Anča so potekale v Atenah v Grčiji med 17. in 28. septembrom leta 2004. Sodelovalo je 3806 športnikov (2646 moških in 1160 žensk) iz 135. držav. Za 17 držav je to bil prvi nastop na POI. Tekmovanje v 19. športih je prineslo 304 svetovne in 448 paraolimpijskih rekordov. Na samem prizorišču je bilo akreditiranih 3103 predstavnikov različnih medijev in 68 televizijskih hiš. Prodali so 850 tisoč vstopnic, kar je dvakrat več od pričakovanega. Kljub temu, da je televizijski prenos otvoritve v nekaterih državah potekal pozno ponoči, je gledanost bila ogromna. Otvoritev si je na televiziji ogledalo 10 milijonov Kitajcev in 8 milijonov Japoncev. Nemčija je poročala, da si je televizijski prenos prvega dne ogledalo 1,5 milijona ljudi, v Angliji si je prvi dan tekmovanj ogledalo 2 milijona ljudi, v Italiji pa si je vsak dan igre ogledalo povprečno 600.000 gledalcev. Te številke potrjujejo, da se je od Sydneyja 2000 zelo povečal medijski interes za POI.²¹

Z vsakimi paraolimpijskimi igrami se je standard postopoma dvigoval. V Atene so jih spremljali trenerji, pomočniki trenerjev, zdravnik in fizioterapevt, ki je bil hkrati tudi maser. Prav tako se je zdravnica Helena Burger, ki je bila po Ančevih besedah «zelo prijetna gospa», velikokrat odpovedala svojemu prostemu času in priskočila na pomoč ter pomagala masirati. Vendar kljub vsem tem premikom na bolje pogoji slovenske reprezentance še vedno niso bili na takšnem nivoju, kot je to praksa v tujini. Tako kot za zdrave športnike je v tujini poskrbljeno tudi za športnike invalide, kar pomeni, da ima vsaka ekipa svojega zdravnika, maserja in fizioterapevta, ne pa celotna reprezentanca skupaj, saj je to prevelika obremenitev za posameznika, ki

---

²¹ Vir: Internationla Paralympic Committee (online): http://www.paralympic.org/release/Main_Sections_Menu/Paralympic_Games/Past_Games/Athens_2004/General_Information/index.html (28.3.2009).

določeno delo opravlja, in hkrati pomanjkanje za športnika, ki potrebuje določeno oskrbo.

Te igre so se mu še posebej vtisnile v spomin, saj so samo za njega iz okolice Slovenske Bistrice pripotovali zvesti navijači, Bojan Sinič in zakonca Gselman. Ker je napovedoval zlato, se jim je zdelo nadvse primerno, da ga glasno vzpodbujajo in tako so odšli na pot do oddaljene Grčije. Svojo nalogo navijačev so odlično opravili, vendar se je zlata medalje izmuznila. V tej kategoriji, zračna puška stoje, je v prvih treh serijah imel -7, kar je zelo velik zaostanek, na koncu pa je streljal odlično in to mu je prineslo srebrno medaljo. Kljub srebrni medalji in očitnemu uspehu je bil Ančo razočaran, saj je pričakoval zlato in tega ni skrival niti pred odhodom v Atene. Meni, da ga je ta napoved stala zlate medalje, saj je bil pod nepotrebnim pritiskom. Takrat se je trdno odločil, da svojih rezultatov ne bo nikoli več napovedoval in se ne bo izpostavljal nepotrebnim pritiskom.²²

PEKING 2008

Na paraolimpijskih igrah je Ančo petič nastopil med 6. in 17. septembrom 2008. Potekale so v Pekingu na Kitajski. Sodelovalo je 3951 športnikov iz 146 različnih držav. Za pet držav je to bil prvi nastop na POI. Na tekmovanjih v 20. različnih športih je bilo postavljenih 279 novih svetovnih in 339 paraolimpijskih rekordov.²³

Vsa leta je Franc poudarjal kvaliteto in vrhunskost organizacije paraolimpijskih iger v Barceloni leta 1992. Dokler niso prišle igre v Pekingu. Paraolimpijske igre v Pekingu so postavile nov mejnik glede logistike, same organizacije, nastanitve in na splošno iger v celoti. Po njegovih besedah je že sam režim takšen, da ne dopušča napak. Tudi slovenska reprezentanca je imela boljše pogoje. Skupaj z njimi so pripotovali psihologinja Tanja Kajtna, fizioterapevt, maser, zdravnik in novinar. S psihologinjo strelci niso imeli pogostih seans, saj je trenerka ugotovila, da če že doma niso imeli veliko seans z njo, tudi na terenu ne bo veliko pomagalo. So pa uporabili njene posnetke za pomoč pri sproščanju. Kljub temu pa Franc meni, da je psiholog v vrhunskem športu nujno potreben, saj te mora naučiti, kako se sprostiti, izprazniti glavo in misliti na nič. Kar je v celotnem zadnjem letu pred paraolimpijskimi igrami in na samih igrah tudi sam dokazal.

Na teh igrah pa Franc skoraj ne bi sodeloval, saj se mu je skoraj leto pred tem pripetila nenavadna nesreča. 18. decembra 2007 je obiskal osnovno šolo Gustava Šiliha v Mariboru, kjer se je z vozičkom zapeljal čez reže za meteorne vode. Kolo

---

²² Franc Pinter, intervju, Slovenska Bistrica, 26.3.2009

²³ Vir: International Paralympic Committee (online):

http://www.paralympic.org/release/Main_Sections_Menu/Paralympic_Games/Past_Games/Beijing_2008/index.html (28.3.2009).

vozička se je zataknilo in padel je z vozička. Najprej ta nesreča ni izgledala nič posebnega, šele doma je ugotovil, da nekaj ni v redu z nogami. Ugotovili so, da ima obe nogi zlomljeni. Do 5. februarja 2008 je imel obe nogi v mavcu, kontrolo pa ponovno 5. marca 2008. Šele v sredini februarja je začel ponovno trenirati. Treningi so bili zelo težki, kajti leva noga je bila zlomljena v kolenu in je ni mogel skrčiti ter dati na pedalo, tako da je moral trenirati na drugačen način in v drugačnem položaju. Pred nesrečo je imel povprečje po rezultatih 592 krogov, po nesreči, v marcu in aprilu, pa samo 584, kar je zelo velik padec. Poleg slabših rezultatov pa je bil obremenjen še z doseganjem norme za paraolimpijske igre. Slovenija je imela dve t.i. kvoti za streljanje, v poštev pa je prišlo pet strelcev. Vse do maja je bila udeležba na igrah nesigurna, nato pa sta prišli tekmi Turčija Open in tekma v Nemčiji, kjer je Franc pokazal staro formo.

Fotografija 15: Zastavonoša na otvoritvi paraolimpijskih iger v Pekingu

Sami treningi na igrah so bili odlični, tako po organizaciji kot po rezultatih. V disciplini zračna puška stoje je imel prve štiri serije slabše, potem se je stanje malo izboljšalo in nato je sledila še ena zelo slaba serija. Bil je v krizi in vzel si je trenutek zase, uredil misli in naredil dobro serijo, kar je bilo dovolj za 6. mesto za v finale. V finalu mu je uspelo priti na 3. mesto. Za srebrno medaljo je zaostal samo 0,5 kroga, vseeno pa pravi, da je bronaste medalje zelo vesel in da je imel veliko športne sreče že zaradi samih dogodkov iz prejšnjega leta.

V disciplini 3x 40 je bil četrti. Zaostanek za drugim mestom je bil 15 krogov, kar je včasih lahko doseči, včasih pa ne. S tekmo je bil pa zadovoljen.

Fotografija 16: Na strelišču paraolimpijskih iger v Pekingu

Ni pa vsak rezultat odvisen samo od Ančeve pripravljenosti in zbranosti. Že leta ga spremlja krč v nogi. Nihče ne ve, kaj je pripomoglo k nastanku teh krčev in prav tako ni načina, ki bi te krče odpravil. Ena možnost je bila, da bi nogo privezal, ampak namesto da bi krč premaknil nogo, je trznilo celotno telo. Pri streljanju pa se že tako majhen tresljaj takoj pozna na rezultatu. Vsa leta je imel krč bolj ali manj naštudiran. Pojavljal se je na 18 sekund skozi celi dan in tudi na treningih ter tekmah je vedel, kdaj se bo pojavil, tako da je pritisk na petelina temu primerno prilagodil. V Pekingu pa je krč "ponorel". Pojavljal se je na 4 sekunde, na 6 ali celo na 22 sekund. Vsa leta je imel ustaljen ritem teh nadležnih krčev, pri takšnem ritmu pa ni vedel, kdaj se bo spet pojavil. Že to je neverjetno, da med poizkusom z malokalibrsko puško 3x 40 krča še sploh ni bilo. Pojavil se je s prvim strelom in rezultat je bil 8.²⁴

---

²⁴ Franc Pinter, intervju, Slovenska Bistrica, 26.3.2009

6. STATUS ŠPORTNIKA

Kategorizacija je sistem razvrščanja športnikov v razrede. Uvedena je z namenom, da se na enoten način izdela pregled vseh aktivnih športnikov in določi njihov nivo kvalitete. Kvaliteta naj bi odločala o tem, katere systemske ugodnosti naj bi imeli športniki pri izvajanju svojega izbranega športa.

V vseh dosedanjih »kategorizacijah« se je pojavljalo določilo, ki je iz sistema izvzelo dve skupini športnikov: športnike študente (univerzijade!) – razlog je bil, da so bili vsi že tako ali tako člani športnih organizacij (klubov in panožnih športnih zvez) in so si status pridobivali v okviru teh dejavnosti – in športnike invalide. Do letošnjega leta je zanje veljalo določilo še iz časa Jugoslavije, da je to le dejavnost nivoja športne rekreacije. Del razlogov pa je bil povezan z »nepriznavanjem« športa invalidov v Mednarodnem olimpijskem komiteju. To stanje je bilo vzrok za precejšnje nezadovoljstvo in diskriminiranost športnikov invalidov tako na nivoju države kot tudi občin in drugih okolij.

Vključitev v sistem kategorizacije športnikom invalidom prinaša načelno enake pravice, pa tudi obveznosti kot drugim športnikom. Skladno z osnovnimi nameni kategorizacije, t.j. športnikom omogočati/ olajšati udejstvovanje v tekmovalnih oblikah športa, prinaša kategoriziranim športnikom vrsto ugodnosti, ki so sicer soodvisne tudi od drugih okoliščin. Napačno pa je pojmovanje, kar se v običajnih debatah pogosto dogaja, da gre pri kategorizaciji samo za plačevanje športnih dosežkov. Pri tem je seveda prvi pogoj, da športnik doseže ustrezen mednarodni rezultat, kar ga nato v skladu z dogovorjenimi postopki uvrsti v ustrezno kategorijo. Skratka: najprej rezultat, nato ustrezne pravice. Dejstvo pa je, da uvrstitev na listo kategoriziranih športnikov pomeni tudi vrsto posrednih ugodnosti, od moralnih do morebitnih denarnih nagrad in »privilegijev«.

Konkretno to pomeni:

- plačilo prispevkov iz državnega proračuna za obvezno zdravstveno zavarovanje, nezgodno zavarovanje, starševsko varstvo ter obvezno pokojninsko in invalidsko (?) zavarovanje. To velja samo za športnike svetovnega razreda,
- nezgodno zavarovanje z dnevnim nadomestilom zaradi nezgode. To velja za športnike svetovnega razreda, mednarodnega razreda in perspektivnega razreda,
- sofinanciranje nadstandardnega zdravstvenega zavarovanja. To velja za športnike svetovnega razreda, mednarodnega razreda in perspektivnega razreda,
- možnost zaposlovanja v državni upravi. To velja za športnike svetovnega razreda, mednarodnega razreda in perspektivnega razreda,

- brezplačni preventivni zdravstveni pregledi. To velja za vse razrede,
- prilagoditev opravljanja obveznosti iz izobraževalnega programa. To velja za vse razrede,
- možnost dokupa za izpolnitev pogojev in odmero pokojnine. To velja za vse razrede.²⁵

Ančo pravi, da je komaj leta 2007/08 država enako ovrednotila težo kolajn pri športnikih invalidih in zdravih športnikih. Olimpijski komite do danes še ni nagradil paraolimpijskih medalj, upa pa, da sedaj ko imajo kategorizacijo, da se bo tudi to spremenilo. S 1. 2. 2009 so invalidi športniki, ki so dobitniki medalj na paraolimpijskih igrah v Pekingu, dobili status športnika svetovnega razreda, ki velja 48 mesecev.

Po Ančevem mnenju bi življenje športnika invalida sedaj bilo lažje. Ne ve še točno, kaj se bo spremenilo, ampak ena izmed svetlih točk bi naj bila zaposlitev na Ministrstvu za notranje zadeve, na carini ali pa v vojski. Tudi financiranje s strani države in olimpijskega komiteja bi naj bilo boljše.

Veliko razmišlja o tem, da bi se zaposlil na ministrstvu, saj s pokojnino okoli 290 evrov z vsemi dodatki, kot so pomoč in postrežba, invalidnina, na koncu meseca nanese komaj 477 evrov, s tem pa težko preživiš. Glede financiranja ima srečo, da je doma v Slovenski Bistrici, kjer mu prisluhnejo in priskočijo na pomoč z donacijami in sponzorstvom. Podpira ga župan in tudi nekatere institucije. Njegovi dolgoletni sponzorji so občina Slovenska Bistrica, Alukönigsthal in Map Trade, občasni sponzorji, ki se pojavljajo zadnja leta, pa Mid Investicije Ljubljana, Spar Slovenija, trgovina Keja, ISBE Portorož, Zavarovalnica Maribor in Kreditna banka Maribor.

Vsa leta, odkar je začel tekrovati na paraolimpijskih igrah, je medaljo nagradila samo Zveza za šport invalidov. Leta nazaj je bil ta znesek 140.000 tolarjev (585 evrov), ki pa je zelo hitro skopnel, saj so treningi dokaj dragi. Preden je začel osvajati medalje na paraolimpijskih igrah, ni razmišljal o sponzorjih in donatorjih. Zelo kmalu pa so se stroški začeli stopnjevati in primoran je bil poiskati sponzorje ali donatorje. Pogodbe, ki jih je podpisoval, niso bile velike, takrat so bile vredne okoli 20.000 tolarjev (85 evrov). Zaradi svoje nizke pokojnine, družinskega življenja in potrebe po tekrovanjih v tujini s svetovno konkurenco je preživetje postajalo težje. Zveza za šport invalidov je pokrivala najnujnejše, to je bila ena uradna tekma in ena trening tekma, dve do tri tekme pa je moral v celoti plačati sam. Vse do prve medalje na paraolimpijskih igrah v Atlanti je tekme plačeval sam. Po Atlanti pa je postalo veliko lažje, saj je postal prepoznaven. Pred paraolimpijskimi igrami v Sydneyju je leta 1999 odpotoval na Švedsko, da je bil v kontaktu z Jonasom Jacobssonom. Moral ga je imeti na očeh, moral se je pomeriti z njim, kajti Jacobsson je še danes njegov največji

---

²⁵ Vir: Zveza za šport invalidov Slovenije, Paraolimpijski komite (online): http://www.zsis.si/index.php?option=com_content&view=article&catid=1%3Azadnje-novice&id=249%3Akategorizacija-pornikov-invalidov&Itemid=50 (15.2.2009).

tekmec. Dosegel je enega najboljših rezultatov, to je 597 krogov, osebni rekord, in hkrati »pometel« z Jacobssonom na njegovem domačem terenu. Kljub temu je bila ta tekma v lastni režiji in jo je Ančo v celoti plačal sam. Vsako leto se je Zveza za šport invalidov znova »trudila« in tudi olimpijski komite Slovenije se je počasi začel premikati iz točke nič. Ob zaključku leta so jih povabili na prireditev in podelitev nagrad olimpijcem. Športniki invalidi, ki so osvojili medaljo so dobili olimpijske plamenice brez denarne nagrade. In tako je ostalo do danes.

Leta 2005 je bil na evropskem prvenstvu na Poljskem dvakrat prvi (disciplini 3x40 mali kaliber trojni položaj in padajoče tarče) in enkrat drugi (zračna puška stoje). Vse so financirali donatorji, brez pomoči države ali Zveze za šport invalidov. Športniki invalidi, država in Zveza za šport invalidov nikakor niso našli skupnega jezika, še danes imajo težave. Po pravilniku, ki ga ima Zveza za šport invalidov ter Zveza paraplegikov, je za medalje dobil okoli 300.000 tolarjev (1250 evrov).

Leta 2006 je na svetovnem prvenstvu v Švici branil zlato medaljo iz Koreje. Osvojil je eno drugo in eno tretje mesto. Povrnjene je dobil samo stroške tekmovanja, saj se je ta tekma štela, kot ena uradna tekma.

Nikoli ni jemal kreditov za šport. Saj niti ni mogel, ker ni kreditno sposoben. Pravi, da ima srečo, da Zveza za šport invalidov v celoti krije najnujnejše stroške, kot so oprema, puške in naboji. Lažje je postalo tudi po prvih odmevnejših rezultatih, kajti preden je postal znan, je sponzorstvo ali donatorstvo dobil samo na osnovi poznanstev in še to bolj ali manj samo v svoji občini. Danes pri sponzorjih v povprečju dobi med 50 in 200 evri (Kreditna banka Maribor in Zavarovalnica Maribor sta prispevali vsaka po 100 evrov).

Na začetku svoje športne poti je tekmovalne sezone končeval na »nuli« ali pa v minusu. Nikoli ni tekmoval zaradi denarja, saj ni denarnih skladov ali podobnih nagrad. Če bi tekmoval za denar, bi že pred časom nehal. Je pa kljub temu težko, kadar ni denarja, saj s tem ne financira samo svoje športne poti in svojih sanj, ampak mora skrbeti tudi za družino.

Pravi, da ni tako vesten, da bi si vsak priliv ali strošek zapisal, ampak okvirno lahko pove, da je strošek sezone nekje med 8000 in 9000 evri. Predvsem je odvisno od tekem v sezoni, v katerem razredu se gibljejo. Uradna tekma, kot so paraolimpijske igre, svetovno prvenstvo in evropsko prvenstvo, stane od 2000 evrov naprej, obvezna trening tekma nekje med 700 do 800 evrov in še to plača Zveza za šport invalidov samo v Evropi. Veliko je odvisno od tega, kje tekma poteka. Na Kitajskem je tekma stala 2500 evrov, enaka cena za tekmo je bila letos aprila v Koreji. Zveza za šport invalidov sedaj pokrije okrog 5000 do 6000 evrov.

Lansko sezono je končal nekje okoli »nule«. Dodaten strošek predstavlja sprehod po mestu ali državi, kjer so tekmovanja. Nemogoče je, da bi bili ves dan zaprti v sobi in samo hodili na trening tekme in tekme, ampak gredo tudi na kakšen ogled, kosilo ali kavo. Letno si mora preko sponzorjev in donatorjev pridobiti vsaj 2000 do 3000 evrov, v letu 2008 je bilo potrebno celo več.

Velikokrat mora kakšno tekmo tudi izpustiti, saj se finančno ne izide. Dobre in pomembne tekme so v Afriki in Južni Ameriki, ampak cene teh tekem se gibljejo okrog 3500 evrov in tega enostavno ni sposoben plačati.

Upa, da bo sedaj, ko so v sistemu vrhunškega športa, lažje pridobivati sredstva in da bo morda tudi država plačala kakšno tekmo. Država se je izkazala že lani, po paraolimpijskih igrah v Pekingu. Za bronasto medaljo je dobil 6450 evrov (srebrna medalja 12.900 evrov in zlata medalja 24.800 evrov). Prav tako je bil presenečen, ko je od Aerodroma Ljubljana dobil paket, v katerem je bila športna ura, ki med drugim meri srčni utrip, in od trgovine Mercator darilni bon za vikend paket v Moravskih Toplicah.²⁶

---

²⁶ Franc Pinter, intervju, Slovenska Bistrica, 20.2.2009.

7. ZAKLJUČEK

Franc Pinter – Ančo je eden izmed najuspešnejših športnikov invalidov v Sloveniji in eden izmed najboljših strelcev na svetu. V mladosti se je preizkušal v vseh športih, ki mu jih je domače okolje omogočalo. V popoldnevih je s prijatelji igral košarko, namizni tenis ali nogomet, v šoli je poleg obvezne telovadbe tekmoval na raznih šolskih in obšolskih tekmovanjih. Do leta 1971 je bil tudi predsednik mladinske organizacije v Spodnji Novi vasi. Imeli so mladinski klub, katerega bistvo je bilo druženje mladih in prirejanje raznih športnih srečanj z drugimi mladinskimi organizacijami. Tekmovanja so potekala v nogometu, namiznem tenisu, atletiki (kros) in tudi v streljanju. Na vseh tekmovanjih se je uvrščal na prva tri mesta. Užival je mladost in brezskrbno gledal v prihodnost.

V aprilu leta 1977 je prišel usodni dan, ki mu je za vedno spremenil življenje. V Šmartnem na Pohorju, Spodnjem Prebukovju, je prišlo do prometne nesreče. Kombinacija mladosti, hitrosti, peska na cesti in ovinka je privedla do nesreče, v kateri je utrpel poškodbo hrbtenice. V mariborsko bolnico so ga sprejeli 11. aprila 1977 in mu diagnosticirali poškodbo hrbtenice v prsnem delu TH4 in TH5, kjer so bila vretenca zamaknjena in ukleščeni živec, ter poškodba TH10, zlomljeno vretenca. Postal je paraplegik.

Ančo je močna osebnost, z jasnim pogledom na svet in ogromno količino pozitivnega mišljenja in to je davnega leta 1977 tudi dokazal. Namesto da bi obupal in se utapljal v žalosti, je vse svoje misli in moči usmeril v šport. Že štiri mesece po nesreči je nastopil na prvem tekmovanju in takrat se je odločil, da bo njegovo novo življenje temeljilo na športu. Kmalu po nesreči si je zastavil tri cilje, saj pravi, da se s ciljem vse začne. Prvi cilj je bil ustvariti si družino, drugi doseči največ, kar se da v invalidnem športu, in tretji cilj: pridobljeno znanje prenesti naprej in vzgojiti dobrega strelca.

Prvi cilj je uresničil 15. avgusta 1987, ko se je poročil z Bredo, ki je imela iz prejšnjega zakona dve deklici. Ta del življenja je dopolnil 15. januarja 2002, ko je na svet prijokal sinček Jan. Drugi cilj je začel uresničevati takoj po prvi tekmi v Ljubljani, leta 1977. Vrhunec njegove športne poti pa poteka od leta 1994 in vse do danes. V teh letih je postal sedemkrat športnik leta med invalidi, osemnajstkrat državni prvak, pristreljal si je sedem medalj na evropskih prvenstvih, pet medalj na svetovnih prvenstvih in štiri medalje na paraolimpijskih igrah. Tretji cilj pa izpolnjuje zadnjih nekaj let, kolikor mu čas dopušča.

Zasebno je Ančo skromen človek, ki uživa v družbi družine in prijateljev. Ve, da je velik športnik, vendar tega ne poudarja in raje govori o aktualnih temah, kot je doživljenjska renta za športnike. Zaradi dejstva, da je športnik invalid in da strelstvo ni šport s spektaklom, je bil njegov obstoj skozi vsa leta finančno zelo na udaru. Nizka pokojnina, vzdrževanje družine in plačevanje raznih tekem je velik finančen zalogaj, ki mu je le stežka kos. Kljub pomoči sponzorjev in donatorjem se vsaka

sezona konča brez velikih zaslužkov. Še posebej sedaj, ko se gospodarska kriza čuti na vseh področjih in je težko dobiti kakršna koli sredstva. Želi si, da se bi razmere na področju vrhunškega športa uredile in da bi se tudi športnikom invalidom omogočilo zaposlovanje na ministrstvu ali pa nekakšna denarna pomoč v obliki rente.

V vrhunskem športu je prisoten že 18 let in že večkrat je razmišljal o tekmovalni upokojitvi, vendar ga vsakoletni dobri rezultati in želja po žlahtni medalji na paraolimpijskih igrah ženejo naprej. Ančo živi za šport in se hkrati sprošča ob njem. Je oseba, ki ga najbolje opišejo besede njegove trenerke Polone Sladič: »Danes ga dajem za vzor vsem športnikom, s katerimi imam opravka. Invalidom ali neinvalidom. Zato ker je res pravi vzor, kakšen mora biti pravi, profesionalen pristop k športu. In da je le takšen pristop pravilen, dokazujejo vsi njegovi uspehi.«

8. VIRI IN LITERATURA

1. Franc Pinter, intervju, ki ga je opravila Anja Maček, Slovenska Bistrica, 6.11.2008
2. Franc Pinter, intervju, ki ga je opravila Anja Maček, Slovenska Bistrica, 20.2.2009
3. Franc Pinter, intervju, ki ga je opravila Anja Maček, Slovenska Bistrica, 26.3.2009
4. Polona Sladič, osebno mnenje o Francu, pridobljeno po elektronski pošti, 27.3.2009 (dopis glej na koncu poglavja)
5. International Paralympic Committee (online):
http://www.paralympic.org/release/Main_Sections_Menu/Paralympic_Games/, pridobljeno 28.3.2009.
6. International Paralympic Committee (online):
http://www.paralympic.org/release/Main_Sections_Menu/Paralympic_Games/Past_Games/Barcelona_1992/general_information.html, pridobljeno 28.3.2009.
7. International Paralympic Committee (online):
http://www.paralympic.org/release/Main_Sections_Menu/Paralympic_Games/Past_Games/Atlanta_1996/general_information.html, pridobljeno 28.3.2009.
8. International Paralympic Committee (online):
http://www.paralympic.org/release/Main_Sections_Menu/Paralympic_Games/Past_Games/Sydney_2000/general_information.html, pridobljeno 28.3.2009.
9. International Paralympic Committee (online):
http://www.paralympic.org/release/Main_Sections_Menu/Paralympic_Games/Past_Games/Athens_2004/General_Information/index.html, pridobljeno 28.3.2009.
10. International Paralympic Committee (online):
http://www.paralympic.org/release/Main_Sections_Menu/Paralympic_Games/Past_Games/Beijing_2008/index.html, pridobljeno 28.3.2009.
11. Shootonline (online): <http://www.shootonline.org/>, pridobljeno 9.1. 2009.

12. Zveza za šport invalidov Slovenije (online): <http://www.zsis.si/> , pridobljeno 13.2.2009
13. Zveza za šport invalidov Slovenije, Paraolimpijski komite (online):
http://www.zsis.si/index.php?option=com_content&view=article&catid=1%3Adnje-novice&id=249%3Akategorizacija-portnikov-invalidov&Itemid=50, 15.2.2009.
14. Jože Okoren, Šola športnega managementa: Predstavitev in organizacija športno- rekreativne dejavnosti slovenskih paraplegikov, Ljubljana 1997
15. Zveza za šport invalidov Slovenije, To zmoremo 2, Ljubljana 2003

9. FOTOGRAFIJE in SLIKE

Fotografija 1: *Ančo kot prometnik*; domača zbirka Franca Pinterja

Fotografija 2: *Srednješolec*; domača zbirka Franca Pinterja

Fotografija 3: *Na služenju vojaškega roka*; domača zbirka Franca Pinterja

Fotografija 4: *Poročni dan (z ženo Bredo in hčerkicama Barbaro ter Uršo)*; domača zbirka Franca Pinterja

Fotografija 5: *Ančo z družino (hčerki Barbara in Urša, sin Jan ter žena Breda)*; domača zbirka Franca Pinterja

Fotografija 6: *Z ženo Bredo in sinom Janom*; domača zbirka Franca Pinterja

Fotografija 7: *Tekmovanje v atletiki na Kodeljevem v Ljubljani*; domača zbirka Franca Pinterja

Fotografija 8: *Tekmovanje v košarki*; domača zbirka Franca Pinterja

Fotografija 9: *Tekmovanje v namiznem tenisu*; domača zbirka Franca Pinterja

Slika 10: *Ročaji in stranski stebrički ne smejo presegati višine naslonjala*;
<http://www.shootonline.org/>

Slika 11: *Upogib naslonjala do 8 cm*; <http://www.shootonline.org/>

Slika 12: *Višina naslonjala z merami po razredih*; <http://www.shootonline.org/>

Slika 13: *Maksimalna dolžina jakne*; <http://www.shootonline.org/>

Fotografija 14: *S srebrno medaljo iz Sydneyja*; Od Barcelone 1992 do Aten 2004, Društvo paraplegikov severne Štajerske, 2004

Fotografija 15: *Zastavonoša na otvoritvi paraolimpijskih iger v Pekingu*;
http://www.zsis.si/images/stories/fotogalerije/080908_peking_2008/index.html

Fotografija 16: *Na strelišču paraolimpijskih iger v Pekingu*;
http://www.zsis.si/images/stories/fotogalerije/080908_peking_2008/index.html

10. PRILOGA

Dopis trenerke Polone Sladič pridobljen po elektronski pošti 27.3.2009:

»Anča sem spoznala poleti leta 1995, ko sem na predlog takratnega člana reprezentance Ernesta Jazbinška kot spremljevalka (zaključevala sem študij, zato čas ni bil problem) odšla z reprezentanco na Evropsko prvenstvo na Finsko. Pred tem o športu invalidov nisem vedela nič, prav tako ne o nastopih strelcev invalidov. Jeseni 1995 sem postala trenerka reprezentance. Seveda je bilo potrebno najprej dobro spoznati vsakega od takrat treh članov ekipe in svoje trenersko delo prilagoditi njihovi osebnosti. Z Ančem sva zelo hitro našla skupen jezik. Oba imava zelo rada strelstvo, oba rada razmišljava in oba imava rada humor. Tako se je jeseni 1995 začelo najino sodelovanje, ki traja še danes, torej štirinajsto leto.

V teh letih je bilo ogromno uspehov in nekaj tudi razočaranj. Od jeseni 1995 (prvo medaljo je osvojil 1994) je osvojil 7 medalj na evropskih prvenstvih, 5 medalj na svetovnih prvenstvih in 4 medalje na paraolimpijskih igrah. Edina res velika trofeja, ki mu manjka, je zlata paraolimpijska medalja.

Ančo je športnik, ki je strelstvu podredil večino svojega življenja po poškodbi in strelstvo zanj nikoli ni bil »le« šport, ampak način življenja. Za svoje rezultate je bil (in tudi je naredil) pripravljen narediti vse. Za trenerja je zelo hvaležen »material«, saj ti 100% zaupa in je zelo vodljiv športnik. Seveda si mora vsak trener zaupanje športnika pridobiti, včasih prigarati. To zaupanje je najbolj pomembno v trenutkih krize, ko je športnik izgubljen, ko ne ve, kaj se dogaja in zakaj se rezultatsko ne premakne. Takrat je zelo pomembno, da ga trener pravilno vodi, da potrpi tisti čas, ki je potreben, da se premakne iz takšnega »vakuuma«. Vsakršno spreminjanje tehnike ali materiala v takšnih trenutkih lahko pomeni izgubljeno sezono.

Najino sodelovanje je bilo že od začetka izvrstno, saj je bilo iz njegovega razmišljanja razvidno, da je usmerjen v pravo smer. V začetnih letih sem ga morala nekoliko »krotiti«, da se s svojimi razmišljanji ne bi preveč izgubil in začel preveč »filozofirati«, kar se v strelstvu nikoli ni končalo dobro. Ko sem enkrat začutila, da je strelsko dozorel, sem mu puščala več svobode, tako, da sva se o njegovih pomislekih vedno pogovorila in mu je bilo dovoljeno narediti tudi kaj, kar ni bilo v programu. Vedno pa mi je moral stvari zelo natančno argumentirati. To svobodo je vedno cenil in nikoli izkoriščal. Ves čas je tudi sam težil k dodatnemu razvoju in je bil pripravljen preizkušati nove metode.

Ančo je od leta 1995 neprestano napredoval in se razvil v enega najboljših strelcev na svetu. Trenutno je v dveh disciplinah (od štirih, v katerih nastopa) na 1. mestu na

svetovni rang lestvici. Z leti je z načrtnim delom pridobil tudi potrebno stabilnost v rezultatih. Njegova največja prednost je prav gotovo ta, da je sposoben iz sebe potegniti največ tudi v najbolj težkih trenutkih. Za trenerja je zelo pomembno, da je zelo dojemljiv, saj je na tekmovanjih na voljo le nekaj minut, da ga usmeriš nazaj v pravo stanje.

Moje skoraj 14-letno delo z Ančem lahko torej opišem kot »čisti užitek«. Imela sva se lepo: skupaj sva zmagovala in redko, a včasih tudi – izgubljala. Skupaj sva poslušala slovensko himno njemu v čast, skupaj sva filozofirala in skupaj sva se včasih (mogoče enkrat ali dvakrat v vseh teh letih) tudi skregala. Eden od drugega sva se veliko naučila. Skupaj sva rasla v najinem znanju in moči. Skupaj sva preživela nešteto ur v kombijih, na letalih, na treningih, na tekmovanjih. A vedno sva oba vedela, kaj želiva: vrhunske rezultate.

Danes ga dajem za vzor vsem športnikom, s katerimi imam opravka. Invalidom ali neinvalidom. Zato, ker je res pravi vzor, kakšen mora biti pravi, profesionalen pristop k športu. In da je le takšen pristop pravilen, dokazujejo vsi njegovi uspehi.«